

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 filler.

Nyitási ára 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, december 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vasércikk: Lábmosás.**
- A városatyákat nem szaporítják Aradon.**
- Makkai Zsigmond mandátumát igazolták.**
- Rónay Lajos temetése.**
- Sztrájk a tengeren.**
- A t. Házból.**
- Ingyen kenyér!**
- A csatorna-kölcsműk ügye.**
- Szojyer Ilonka szökése.**
- Letartóztatott rendőrfőkapitány.**
- Hopp-hopp!**
- Betörő pénztárnok.**
- Párbaj az elvált asszony miatt.**
- Tárca: A szarka.** Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.
- Csarnok: A nássok.** Irta: Móra István.

Lábmosás.

Budapest, december 17.

Uraim, ne hizelegjenek! Polgár-ember vagyok, a ki bejutott a képviselőházba és ott feltárta polgári lelkét, nem több. Miért hizelegnek hát azzal, hogy nap-nap után piszkolnak és kocsiszámra dobálják rám a sarat? Ha tudnák, hogy milyen jól esik ez nekem, bizonyára abban hagynák. Hiszen boldogtalan volnék, ha a néppárti, az agrár-antiszemita és ralliált sajtó rózsákat hintene az utamra. Csak üvöltösek, menyei kórus ez nekem. Csak toperzékoljanak, szárnyaimat növeszti komikus dühöngésük. Milyen gyöngé lehet a hazugságok vára, ha egyetlen ember egyetlen beszéde is rést verhetett rajta! Milyen könnyű a diadal, ha a polgárság felébred és lerázza nyakáról a Junke-
reket!

Osztályállam: ez a szó fáj nekik, mint a tüzes korbács. Jobbról, balról percegnek a tollak és megható egyetértéssel hirdetik, hogy igazságos állam vagyunk. A mit én hirdetek — bizonyítja a konzervatív „48-as“, az forradalom. Jakobinus vagyok, nem demokrata. A „Szajna partjáról idézem a véres árnyakat“: szól a jezsuita toll. Jó még, hogy nem teszi hozzá, hogy akciómát tisztán az alakítandó „első magyar guillotín-részvénytársaság“ fellendítésére indítottam.

Az agrár-antiszemita meg, agrár-eszmékhez méltóan, trágyalébe mártott tollal rontanak nekem. A földbirtokos-osztályt akarom megrontani. A falusi kastélyokat akarom felgyújtani. A szent buzaár ellen vétkeztem. Nem vagyok magyar, mert hiszen csak a birtokos nemeség a haza. Kozmopolita és felforgató vagyok.

A néppárti sajtó még többet tud. Én egy zsidó összeesküvés előretolt hadállása vagyok. A zsidó összeesküvés kéz alatt meg akarja venni egész Magyarországot. Az üzletet én vezetem és vége van a regnum Marianumnak, ha emgem idejekorán agyon nem ütnek.

Bizonyítsak? Minek? Hiszen csak odabenn kell bizonyítanom. Itt künn mindenki érzi, hogy egy megfejelt rendi klikk uralkodik Magyarországon, mely lenézéssel, vagy kegyes válveregetéssel intézi el a nemzet széles rétegeit, a szerint, hogy jól vagy rosszul ebédelt. Azt kérde tőlem egyik publicistai naiva, hogy mondjam meg hát, milyen osztályok uralkodnak Ma-

gyarországon? Oh, gyermekedged kedély! Szívesen elismétem, a mit minden elvtársam tud, mert ezerszer hallotta tőlem. A rendi tényezők, az arisztokrácia, a főpapság, a birtokos nemesség uralkodnak, magukhoz véve az 1848-ban felszabadított új elemek áruló parvenüit, a kik a fényes társaságban az inas szerepét játsszák.

Ezen osztályuralom helyett én mit követetek? Uralkodjék a dolgozó polgárság, mely magához ölelve kitagadott testvéreit, győzhetetlen, dönthetetlen. Nem a középosztály vezető szerepe ellen rontok. Ellenkezőleg; vezető szerepét követelem a demokratikus társadalom keretében. Csak-hogy én középosztály alatt nemcsak a hivatalos nemességet értem, hanem a városok lakosságát, a kereskedőt, iparost, lateinert író, mérnököt, közhivatalnokot és magánalkalmazottakat. Ez az igazi középosztály csak úgy vezethet, ha a kispolgárok és munkások sokaságával testvéri frigyre lép és egyesült erővel kitépi a középkor gyökereit.

A városi nép már kezdi ezt megérteni. Látja, mint szövik a junkerek és jezsuiták napfényen összeesküvésüket. Erzi, hogy a miniszterelnök egyéni szabadelvűsége dacára egy sötét szövetség terjeszti szét szárnyait az országban. A városok szegényednek, süllyednek, tekintélyük, szavuk értéktelen. Budapest, a főváros, maga sem számít. A mágnáskaszinó akarata menydörgés Budapest akaratához képest. Mindez a hamis és csalárd nacionalizmus örve alatt történik. Kozmopolita feudálisok

TÁRCA

A szarka.

Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.

Szemben velem egy fényestollu madár ül az asztalon. Alig félórája zavarta ki fészkéből valami vásott fiú. Ezt az egyet behozták nekem a gyermekek, akik arra menve meglátták a rossz fiú mesterkedését.

Itt ül velem szemben kacagtató komolysággal a kissé előrenyújtja kicsi fejét, amelyben valamelyes bizonytalan világosság támad e pillanatban.

Mindaddig, míg a csend helyre nem állt körülöttem, szerényen meghúzódott a terrasz hedera-levelei között, de azután óvatosan előbujt, jobbra-balra tekingetett s végül furcsán, ügyetlenül ugrott fel az asztalomra, mintha tudná, érezné, hogy mellettem nem fenyegeti veszedelem. Apró, kerek szemei, melyek olyanok, mint egy cifra gomb, szinte gondolkoztatva, rejtelmes kifejezéssel tekintenek az enyéimbe; — szinte látszik az erőlködés rajta, hogy parányi agyvelejében megalkítsa a kérdéseket:

— Ki vagy te óriás, aki egyaránt tudsz kegyetlen és könyörületes lenni? Te, akiben megbízom? Miért bizom meg benned? Mit csinálsz ezen a világon? Mivel tudsz többet

nálam, hogy olyan nyugodt felsőbbiséggel nézsz le rám? Honnan jössz? Hová mégy? Mi voltál, mielőtt itt megvetted lábodat a földön? Miért tekintesz éppen a szemembe? Miért nem inkább a tollaimra, a fejem tetejére, a lábomra? Hiszen ti a szemet a lélek tükrének tartjátok, tudom, — de rólunk azt mondjátok, hogy nincsen lelkünk . . .

Igy keres, kutat ez a fényes, mozdulatlan madárszempár; így kér választ olyan kérdésekre, — a melyekre megfelelni én nem tudok neki.

Vajjon nagy távolságok választják-e el látókörét az enyémtől, vagy félelmesen közelednek egymáshoz gondolataink s csak neki nem adatott meg az, ami engem emberré tesz: a kifejezés képessége?

Oh, de ha ebben az egyben fölötte állok is, van egy másik dolog, ami nyomorultabbá tesz nálánál, amely legmerészebb álmaimból durván ráz fel, amely minden fényesség mellé sötét árnyékot rajzol: egy kicsinyke gödör . . . Egy kis hiányossága a földnek, annyi csak, a hol egy koporsó elfér . . . Egy kicsiny, tátongó üresség, amely csak akkor fog kiigazodni, elsimulni, ha megölelte, magába szivta, abszorbeálta testemet . . .

Ez a kis gödör, ennek a tudata, a haláltól való rettenetes félelem, az tesz bennünket nyomorultabbá az állatoknál . . . Azok nem is sejtik azt, a mit mi tudunk s ezért viselik oly

türelmesen azt a létet, amely őket minékünk, felsőbbeknek mindenben alárendeli . . .

Kicsi, bársonyos jóság, kicsi összetétele olyan atomoknak, amelyek ezelőtt pár hónappal még a születés előtti nagy, kifürkészhetetlen Semmiben lebegtek, — irigylleltek téged: születésed, rövid boldogságod, elmulásod, minden, minden szebb a mienknél.

Alig pár hetes korodban már a nap felé törsz s a magasból tekintesz le reánk, röghöz kötöttekre, akiket annyiszor hangoztatott felsőbbiségünk sem bír saját erőnkől egy méternyire sem felemelni hozzád . . . Ha a zöld berkek árnyában megszólal kicsi szivedben a vágyak üdvössége, nem ellenőrzí senki választásodat. Haláltusádnak pedig nincsen más tanuja, mint a szent természet, amely szült, táplált és felnevelt . . .

Kinyujtom a kezemet, hogy a tenyerembe vegyem. Egy pillanatra behuzza a nyakát felborzolt tollai közé, de azután szinte bocsánatkérőleg, mintha azt mondaná: engedj meg, hogy féltem, de olyan nagy vagy, én meg olyan kicsiny — előre nyújtja az egyik lábát, kiterjeszti a jobb szárnyát, nyújtózik és rálép a mutatoujjamra.

Es én, aki egy szorítással összezúzhatnám, csöndesen, gyöngéden simogatom meg durva, fekete lábát, a melyet olyan bizalommal tesz az én kezembe. Azután egyenkint végigbabrálom fényes fekete tollait. És e tollak alatt meg-

és liberálisok nemzeti köntöst öltének magukra, hogy a fajta-magyarság és tényész-hazafiság jelszavai nekik tagolják szét a nemzetet, mely örökös beolvasztás és befogadás útján keletkezett. Majd kiadják a föld oltalmának jelszavát, holott a magyar földmives-osztály politikailag ma is jobbágy és a magyar nép nagy sokasága a föld szánalmas proletárja. A holt kéz és a hitbizomány nemzeti álarcba öltözik, hogy elleplezze nemzet-romboló hatását.

Uraim! Megvallok önöknek valamit. Az én választási diadalomat nem tulajdonítom egyéniségemnek. Ugy érzem, hogy engem a városi nép föllázadt önértetének egy hatalmas hulláma juttatott a parlamentbe, hogy ott élő tiltakozás legyek.

Értsék meg ezt a jelet, mert nem sokáig lehetek egyedül. Az 1848-ban felszabadultak sokasága végre meguntta, hogy vállait veressék és arcátlanul szemére hányják, hogy felszabadulásáért hálával tartozik. Hálával? Miért? mert őseinket sanyargatták, kihasználták? Oh nekünk is vannak őseink. Lelkünk megtelik könnyel; ha rájuk gondolunk. Ne emlegessétek a hálát, mert kezünk ököbe szorul. Hallgassatok a multról, mely nektek dicsőség, nekünk szegény. Ha jól akartok hallgassatok!

Mit báméskodtok reám: polgár vagyok. Emlékszek őseimre, gondolok gyermekeimre, nem felejtsem el testvéreimet, asszonyainkat, leányainkat. Őseink szenvedtek a rendiség gonoszságaitól. Jogom van tehát a rendiséget gyűlölni. Az én gyermekem vére is oly jó, mint bármely porontyé, nem tűröm hát, hogy szolgasort készítsen számára a jövő. Testvéreimet el nem árulom és polgári asszonyainak, leányainknak megkövetelem azt a tiszteletet, mint akármely mágnás-asszonynak, vagy leányzónak.

Mit mosolyogtok? Azt hiszitek, hogy szégyellem becsületességemet? Csak persegjétek jezsuita-tollak. Sarat, minél több sarat! Gyűlöljétek, mert csak így érti

meg a nép, hogy forrón szeretem. De ne beszéljétek a lábmosásról, ti Junkerek inasai, a kik napról-napra mossátok és csókoljátok a népen tipródó lábakat.

Vázsonyi Vilmos.

A városatyákat nem szaporítják

Aradon.

(Vita a jogügyi-bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Avarffy Ferenc törvényhatósági bizottsági tag többször ismertetett indítványa felett ma határozott végleg a jogügyi bizottság. Ez az indítvány tudvalevőleg a legutóbbi közgyűlés határozata folytán került a jogügyi bizottság elé, mert a közgyűlés nem tartotta magát illetékesnek arra, hogy a rendkívül fontos indítvány felett végérvényesen határozatot hozzon.

A jogügyi bizottság mai ülésén az elnöklő Institoris Kálmán polgármester röviden ismertetette a fentebb vázolt tényállást. Eltekintve attól, hogy a kerületek gyors új beosztása lehetséges-e vagy nem, azt tette fel első kérdésnek, hogy elfogadja-e a jogügyi bizottság az indítványt, mely a városatyák megszorítását célozza, vagy nem.

Elsőnek Avarffy Ferenc védte az indítványt. Arról beszélt, hogy nem szabad ezt a kezdeményezést úgy felfogni, hogy szükséges-e az vagy nem, hanem a fennálló törvényt kell végrehajtani. Ő így fogja fel az indítványt.

Mülek Lajos dr. a virilista intézményt kárhoztatja, melynek révén mindenféle elemek bekerülnek a törvényhatóságba. Szerinte *obszurus alakokat* visz be ez a törvény a törvényhatóságba. Vannak olyanok, kik csalnak, lopnak és mégis városatyák. Uzsorások is kerülnek be. Ha ezek nem volnának elfogadná az indítványt. De ha nem fogadnák el, megnyugodnék, mert különben sem tartja szükségesnek a szaporítást. Hivatkozik Szeged példájára, a melynek nem kell mindenféle indolens, vegyes elem a törvényhatóságban s ezért meg is maradtak a régi alapon. Aradnak 55.000-nél több a lakosa, Szegednek pedig 102.000-en felül és

mégis aránylag a jelenlegi körülmények között Aradnak több a bizottsági tagja, mint Szegednek.

Akkor is, ha elfogadnák az indítványt, csak 3 év múlva lehetne a szaporítást keresztülvinni, mert időközben, a választások után nem lehet ennyi városatyát megválasztani. Indítványa az, tegyen a jogügyi bizottság előterjesztést a közgyűlésnek arra, hogy *térjen napirendre* az indítvány felett.

Rosenberg Miksa dr. olyan törvényt, mely a szaporítást imperative elrendelné, nem ismer. Arról a törvényről tud, mely minden népszámlálás után a bizottsági tagok megállapítását követeli. De ezt az 1892-iki Szapáry-féle *lex imperfecta* hatályon kívül helyezte. Az 1870-iki törvény cikk fakultative a törvényhatóságok tetszésére bizza, hogy emeljék-e a városatyák számát, vagy ne. Ez a törvény cikk érvényben van. Az a kérdés most, célszerű-e a szaporítás. Ő nem tartja célszerűnek. Hivatkozik a közgyűlési terem szűk voltára, ott még a mostani 172 tagnak sincs helye. Ha most 66-al több lenne a bizottsági tagok száma, akkor a terem is ki kellene bővíteni. Ehhez pedig megfelelő hely és meglehetősen sok pénz szükséges. De azért is fölöslegesnek tartja a szaporítást, nehogy még többen legyenek ott olyanok, kik nem értenek a dolgokhoz. Azután a harmadik az, a miért nem tartja célszerűnek a szaporítást, hogy *Fascho-Moys* közlései szerint a külső álló államosítással redukálni akarják a városatyák számát. Nem tartja tehát célszerűnek a szaporítást és indítványozza, hogy egyelőre térjenek napirendre fölötte.

Steinhardt Mór dr. Rosenberg véleményét nagyjában magáévá teszi. Csak azt az egy kérdést veti még föl, lehet-e még ma, vagy most keresztülvinni a szaporítást? Addig míg a kerületek felosztva nincsenek, nem is lehet foglalkozni a kérdéssel. A törvényhatóság 3 évre különben is már megalakult. Ő is azt indítványozta, hogy ez idő szerint vegyék le a napirendről.

Avarffy úgy tartja, hogy a mostani 172 bizottsági tag 66 embert megfoszt a jogától. Csodálkozik, hogy Mülek, a ki mindig a nép

érezem mindazt, ami az én testemet is alkotja: a bőrt, a húst és a csontokat.

Vajjon hány nem sikerült próbája volt a nagy Anyának, a természetnek, a míg eljutott a végleges megállapodásig: hogy a tökéletesedett organizmusnak birnia kell e három — és még más annyi sok — alkotórészszel? Ki nézhetne bele a nagy kohóba, a hol a fejlődésnek vak erői forronganak? Ki fejtheti meg Annak a hatalmát, ki az anyagot mozgásba hozta s neki törvényt szabott? Ki látta közülük, a mikor megjelentek az első moszatok, a penészgombák a binár, melyek mértföldekre ellepték a vizek felületét? Ki hallotta azt a mélységes morajt, a mely a tenger fenekéről kelt a megkínzott földnek jalkiáltásaként és megmozdította a vizeket? Ki látta az első hullámot, a mely a sűrű vizinövényeket a partok felé kergette, hogy rétegekben lerakodva ujjmutatásul szolgáljanak egy meg nem született faj késői generációinak? Ki volt tanuja a kriptogámok — az ősvilág eme proletárjai — hatalmas fejlődésének a párák, szénsavval telített atmoszférában? A büszke pálmákna felhőkig érő koronáját ki látta? Ki adhatna nekünk hirt az infuzóriáknak első ébredéséről, ki mondhatja meg, hogy mit érzett az ősember, mikor bámuló szemeit először jártatta végig a színeknek ama csudás gazdagságán, mely nemcsak a növényvilágban, de a tökéletesedett organizmusú állatok különféleségénél is megnyilatkozott? Ki tudná azt, hogyan hatottak rá a narancs-, mandolafák, a mangusztán különbö-

ző zöldjei? A madarak számos fájának színnyalatoiban dőzsölő pompás szárnyai elkápráztatták e fényességhez, ragyogáshoz nem szokott szemeit? . . . Megrészegedett-e a mirrha boswelliaserrata, babérfa illatától? Nem félemlítették-e meg a perodaktilusok rettentő kiáltásai, a kezdetleges, nehéz mammutcsordák talajreszkettető rohanása? . . . Vajjon hamar tudatára ébredt-e a „cogito, ergo sum“-nak, vagy csak gondolkodás nélküli, vegetatív élet élt, mint a többi állatok? Mikor merült föl lelkében az első kérdés: megtudni azt, hogy miért született; és volt-e, a ki válaszoljon rá?

Mindez azé a multé, a hol megszakad tudásunk s képzeletünk is csak tapogatózva, félve sejtí és elménk, a mely a lehetőségek tömkelegében bolyong, végre is eljut ama áthágtatlan gáthoz, melyen e két szó vagyon felírva: kétely és — hit.

Hit! . . . Oh, haldokló fénye ennek a szónak, amely még mindig átszillog az idők végtelenéből! Oh reszkető fehér sugár, mely annyi gyógyíthatatlannak vélt sebre hoztál irt, reményvesztett és elcsüggedt embernek, a jelennek sivár feketeségéből, a legmélyebbről — a hova analitikus korszakunk leaszított — kétségbeesetten, könyörgő tekintettel nézünk fel — az emberiség különböző vallásai fölött kimagasló szimbólumodra, a bocsánat jelvényeire, a melyet ózuzus hozott nekünk, testvéreknek, vigasztalásul megváltásul . . .

. . . Kicsi, fényes tollu madár itt a kezemben, hiába ülsz oly hetyke elbizakodottsággal az ujjamon, hiába nézesz csaknem emberi értelmességgel a szemembe, nem, mégsem irigylelek téged . . .

Te merészen hasítod a léget szárnyaiddal, s hunyorgatás nélkül tekintesz a napba — én pedig itt vergődöm lenn a porban . . . Téged a zöld berkek árnyában nem ellenőriz senki, ha kis szivedben megszólal a vágyak üdvösségei az emberek szerelmét ezer konvencionális profanálja. A te haláltusádat könnyű szendergéssé változtatja a szent természet, a mely szült, táplált, felnevelt — az én haláloamat talán régen lesik már azok, e kik örökömben lépnek . . .

Ámde ha a nagy pihenésre behunytad szemedet, elmúlásod végleges lesz, nem marad meg más belőled, mint azok a parányok, a melyeket az esti szellő széjjeiszór a légben . . . mert lelked, ha van is, nem nyert örök életet. Te nem ismered a nagy, határtalan, abszolút szeretetet, mert nincsen Jézusod. És soha, soha sem fogod elérni a legtisztábbat, a legmagasabbat, azt, a mit mi emberek — mert megváltott bennünket — elérhetünk: hogy leroskadva az Üdvözítő édes, vérező lábainál, felolvadva, megnyugodva, megsemmisülve az Isteneszmé végtelenségében, kibékülve a halál gondolatával, így kiáltunk:

Ave crux. spes nostra unica!

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

nevében szokott beszélni, most a népet akarja megfosztani jogaitól.

Műlek személyes kérdésben kijelenti, hogy igenis a nép nevében beszélt, mikor az indítványt ellenzi. A népből nem kell tudományos vargákat faragni, mert ez nincs hasznára annak. Ez a kérdés a népcsorbitással sehogysen függ össze.

Institoris polgármester fölteszi a kérdést, hogy kik fogadják el Avarffy indítványát. Az indítvány mellett csak Avarffy, Lukácsy Lajos dr. és Mandl Vilmos dr. szavazott. A nagy többség a mellett volt, hogy az indítványt egyelőre vegyék le a napirendről.

Igy tehát Aradon 3 éven belül nem szaporítják a városatyákat.

Makkai Zsigmond mandátumát igazolták.

(Tárgyalás a Kurián.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 17.

A kir. Kuria II. választási tanácsa ma, Vavrik Béla elnöklete alatt, az Ákosfalván 1901. október hó 2-án megválasztott Makkai Zsigmond orsz. képviselő mandátuma ellen, Légrády Károly választói részéről beadott petíció sorsával foglalkozott. A kérvényezők képviselőjében Nagy Dezső jelent meg, választás védőként pedig Forstner Gyula dr. budapesti ügyvéd szerepelt. A tárgyaláson maga Makkai Zsigmond is megjelent, fehér harisnyában és nagy patkós csizmában.

A tárgyalás megnyitásakor, elnök kérdésére Forstner dr. kétrédbeli alaki kifogást emel a kérvény ellen, de azokat a bíróság, mint valójában az érdemre tartozókat, elutasította.

Erre kezdetét vette az érdemleges tárgyalás.

Nagy Dezső dr., a kérvényezők képviselője, három érvénytelenítési okra utal, ezek: vesztegetés, életveszélyes fenyegetés és törvénytelen jelölés.

Elsőben megnevez három választót, a kinek Makkai állítólag 2—2 koronát adott, hogy reá szavazzon, de ujabban megtudta, sőt írása is van róla, hogy az nem 2. de 10 korona volt. Ami az életveszélyes fenyegetéseket illeti, azokat maga Makkai vezette a választáson. A választók annyira meg voltak félemlítve, hogy nem gyakorolhatták szabadon választói jogukat. A megfélemlítés miatt 38 választó nem szavazott Légrádyra. E szerint, ha azt a számot levonja Makkai 528 szavazatából és hozzáadja Légrády 460 szavazatához, Légrádynak 11 szavazattöbbsége lesz.

Előadja, hogy Makkai nem is volt törvényesen jelölve, mert Backa-Madarason két Makkai Zsigmond van, egy ifjabb és egy idősebb, és nem volt határozottan megjelölve, hogy melyiket jelölték.

Kifejti, hogy miben állott az életveszélyes fenyegetés. Konstatálva van, hogy Ákosfalván a választás napján a Makkai pártja leszurással, agyonütéssel és megkacozással fenyegetőzött, ha valaki Légrádyra szavazni merészel. Bemutatja a kacrot, a mely egy éllel befelé hajlított kés, a melyet a székely rendszerint a csizmaszárában hord és különösen vasárnapi verekedéseinél gyakorta szokott használni, különösen a nyáradmenti székelység.

A kacrozásra tanukul a szentgelicei választókat és Bede Jób budapesti hírlapírókat ne-

vezi meg tanukul; ez utóbbi, a ki a választáson jelen volt, azt is bizonyítani tudja, hogy a választás napján Makkaiék az utjokat elállták, izgattak, fenyegettek, a táborban a Légrády-párt emberei közé vegyültek és csak akkor bocsátották az embereket a szavazó terembe, midőn az elnök a Makkai-pártot hívta. A táborban ilyen fenyegetések hangzottak:

— Vigyázzatok, hogyha élve akartok hazakerülni, Makkaira szavazzatok, mert náunk van a kacor!

A választást megelőző napokon Makkai kiáltványt bocsátott ki Légrády ellen, amely bizony nem valami hazafias szempontból íródott, hanem tisztán személyes vonatkozásokat tartalmaz. A kiáltvány többek közt ezeket mondja:

„Micsoda ember Légrády? A tulszegény nép kiszípolozója, munkásainak szívtelen kiszákmányolója, aki a nála alkalmazottakat megnyomorítja a saját profitja érdekében. Százával van az országban azon nyomorultak száma, a kiket Légrády kifosztott. Tisztességes-becsületes ember nem szavazhat le Légrádyra, aki százával teszi tönkre a szegény munkásnépet.“

Egyáltalán a kiáltvány izgatás a vagyonos, a munkaadó osztály ellen.

„Le az urakkal, le a nadrágosokkal!“ — Ezzel a jelszóval indult meg Makkaiék részéről a választási küzdelem.

Ez az első eset, hogy abszolút érvénytelenségi ok forog fenn, midőn maga a megválasztott képviselő volt a visszaéléseknek a vezetője, amely őt egyszersmind diszkvalifikálja is.

Kéri a kuriát, hogy alkalmazza Makkaival szemben a törvényt és kéri a választás érvénytelenítését, esetleg a bizonyítási eljárás elrendelését.

Dr. Forstner Gyula választásvédő, válaszában kéri a vesztegetésre vonatkozó részét a petíciónak figyelembe nem venni, mivel azt a kérvényezők a törvény 3. §-ának 2 ik és nem 3-ik pontja értelmében kérték. Egyébiránt — ugymond — hetekig tartó kutatás eredménye az a pár korona, a mit a kérvényezők fel tudnak hozni, de kijelenti Makkai nevében, hogy a képviselő egy krajcárt sem fordított vesztegetési célokra. A kérvényezők képviselője három egyént említett fel, a kiket Makkai megvesztegetett, pedig tán az egyik Kovács Ferenc, ki görgényi lakos nem is szavazott Makkaira, felolvassa ennek nyilatkozatát, a melyben országos gazembernek nevezi azt, a ki az ő nevét a petíció alá írta. Az ujonan felhozottakat a kuria nem veheti figyelembe.

Tagadja, hogy Makkaiék életveszélyes fenyegetéssel, erőszakkal érték volna el a többséget. A kérvényezők hetekkel a választás után pénzért nyilatkozatot vettek 37 embertől, hogy ők Légrádyra akartak szavazni, de a megfélemlítés folytán Makkaira adták szavazatukat. Bemutatja ezek ellennyilatkozatát, becsától bizonyítványokat, annak igazolására, hogy ezeknek 5—10 koronát fizettek a nevük aláírásáért.

Arra a körülményre, hogy a jelölés nem törvényesen történt, megjegyzi, hogy soha egy pillanatig nem merült fel kétség arra nézve, hogy melyik Makkai a jelölt, az ifjabb, vagy az idősebb-e? Utal a kérvényre is, a melyben maguk a kérvényezők sem jelölik meg ezt.

Kéri a kuriát, hogy a petíciót mint alapelkülit utasítsa el. A bizonyítás elrendelése esetére tanukat hoz fel arra nézve, hogy a nyilatkozat aláírásáért pénzt ígértek nekik Légrádyék. Felajánlja Makkai Zsigmond tanuszkodását is, az igazság felderítése érdekében. A bi-

zonyítási eljárást, mint célra nem vezetőt, mellőzni kéri.

Dr. Nagy Dezső viszonzválasza után a kuria hosszas tanácskozás után a következőképp határozott:

A kir. kuria a petíciót elutasítja, s Makkai Zsigmondot megválasztott képviselőnek jelenti ki.

Elutasító határozatát a kuria azzal indokolta, hogy a kérvényezők csakis u. n. viszonylagos érvénytelenségi okokat soroltak fel, ezeknek az okoknak elbírálásába pedig a kuria nem bocsátkozhatik.

TÁVIRATOK.

A Reichsrathból.

Bécs, december 17. A képviselőház mai ülés elején 208 szavazattal 23 ellenében elvetette Bareuther-nek azt az indítványát, hogy a miniszterelnök tegnapi válasza fölött a legközelebbi ülésen kezdjék meg a vitát. A nagynémetek és a baloldali között heves szóváltásra került a dolog.

Roseberry a bur háborúról.

London, december 17. Roseberry Chesterfieldben beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy a legközelebbi trónbeszéd talán őszintén fogja kinyilatkoztatni, hogy Anglia viszonya valamennyi idegen kormányval barátságos, de az a kérdés, hogy áll a dolog az idegen népekkel? Anglia egész történetében — ugymond — nem talállok példát arra a haragra és rosszakaratra, a melylyel Európa népei Angliát majdnem egghangulag fenyegetik. Szólván nincs meggyőződve róla, hogy valamennyi ország kormánya arra törekszik, hogy Angliával jó viszonyban maradjon. Az a rosszindulat, a mely most egész Európában uralkodik Anglia ellen, aggasztó jelenség, ha nem is rejt magában közvetlen veszedelmet. Ezért az angol kormány nagy mértékben felelős. A kormánynak jegyzék szétküldésével el kellett volna osztatnia azokat a helytelen impressziókat, a melyek külföldön a háboru okaira nézve el vannak terjedve.

Rónay Lajos temetése.

(A mezőhegyesi ménesparancsnok halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Zombori Rónay Lajost, az elhunyt mezőhegyesi ménesparancsnokot ma délelőtt temették el óriási részvét mellett. A holttestet délelőtt 10 órakor szentelték be Mezőhegyesen s holnap délelőtt 11 órakor helyezik el örök nyugalomra Kis Zomborban, a családi sírboltba.

A ravatalt, mely fekete posztóval és délszaki növényekkel impozánsan volt feldisztve, a lovardában állították fel. A menyezetes szarkofágot áldozati lángok, számtalan gyertya és kandeláber vette körül.

A beszentelést Boldizsár Ferenc mezőhegyesi plébános végezte fényes papi segédlettel. Azután az entreprise emberei kihordták a számtalan, szebbnél-szebb koszorukat a ravatalról, s a koporsót a nyolc legidősebb őrmester vállukra vevén, a gyászokocsira helyezték.

Megindult innét a végtelen hosszú gyászmenet, elől egy század katonasággal, melyet nemes Szirmay Gyula százados vezetett. Utánuk haladt a koszoru-kocsi, mely szinte roskadozott a temérdek koszoru alatt. Ezt követte a papság, majd a keresztvivő és egy diszbe öltözött altiszt az elhunyt parancsnok katonai jelvényeivel. A négyfogatu gyászokocsi oldalán diszruhás katonák és a cimert vivő emberek haladtak.

A gyászoló család és a nagyszámu részt-

Aki az „Aradi Közlöny“ részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

vevő után egy század katonaság zárta be a menetet, mely a pályaudvarig haladt. Itt a koporsót újból beszentelték s a vonatra helyezték, mely egyenesen Kis Zomborba vitte.

A temetésen, melyet Csutak Károly rendezett, a gyászoló család tagjain kívül Aradról is számosan vettek részt. Jelen voltak azonkívül: Szapáry Peter gróf és Losonczy Mihály miniszteri tanácsosok, gyarmathai Dullmann Antal altábornagy, Csernovits Diodor jószágigazgató, Bréda Viktor gróf őrnagy, Hadfy Imre honvéd alezredes, Prugly János, Croy-Dülmen herceg, Hegedüs László és Vass Gusztáv főfelügyelők, Juhász Bálint igazgató, Dániel Endre, Reus és Laukovics főfelügyelők, Bahn és Martensz gyárigazgatók, az összes méntelepek és ménparancsnokságok képviselői, a tisztikar tagjai stb.

A halálesetről az elhunyt családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. zombori Rónay Lajosné szül. báró Duka Eugénie úgy a saját, mint sógorai zombori Rónay István, János, Ernő és Jenő, valamint sógornői zombori Rónay Amália férj ebecki Blaskovich Istvánné, Cecília és Vilma, sógora ebecki Blaskovich István, úgy számos rokonai nevében mély fájdalommal tudatja szeretett férje, illetve fivérének, sógor és rokon zombori Rónay Lajos cs. és kir. őrnagy, mezőhegyesi ménés-parancsnoknak, életének 46-ik évében, folyó évi december 15-én délelőtt fél 11 órakor szívzselhűdés következtében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai december hó 17-én, d. e. 10 órakor Mezőhegyesen a róm. kath. templomban tartandó gyászmise után, fognak beszenteltetni és f. hó 18-án délelőtt 11 órakor a kis zombori családi sírboltban örök nyugalomra tétetni, ezt megelőzőleg d. e. 10 órakor a kegyurasági templomban gyászmise fog az egek Urának bemutatni. Nyugodjék csendesen! Mezőhegyes, 1901. december 15.

A mezőhegyesi ménés külön gyászjelentést adott ki a parancsnok elhunytáról.

Rónay Lajos mezőhegyesi ménésparancsnok élte delén, 46 éves korában hirtelen bunt el. Az életerős férfiut, a kire a legszebb feladat várt új munkakörében, a mit ez év május hava óta töltött be, szívzselhűdés ölte meg. Katona volt egész életében, az volt a karaktere, hivatása egyaránt. A Rónay-család ősi fészkeben, Kis-Zomborban született ő is, majd tanulmányai végeztével a katonai pályára a 10 ik huszárezredbe lépett, a honnan főhadnagyi ranggal lépett át a ménéskarhoz. D'Orsay Olivér alatt eleinte Mezőhegyesen működött s ennek a hatalmas ambíciója, széles látókörű embernek keze alatt sajátította el azt a tudást, a mit ő lett volna hivatalos később ugyanazon a helyen valóra váltani.

Pálffy gróf halála után, mikor a fogarasi ménésparancsnoki állás megüresedett, az akkori földmívelésügyi miniszter szeme Rónayn akadt meg. A tavasszal azután lejátszódott a híres D'Orsay aff. r. D'Orsay, a kit idegen hangzású neve dacára is izzó magyar fajszeretet melengetett, furcsának találta azt az állapotot, hogy a magyarság egyik dédelgetett kincse, a magyar ménés osztrák kezelés alatt álljon. Ugy szerette volna megoldani a kérdést, hogy vonják ki a ménések felügyeletét a közös hadügyminiszter hatásköréből, legyen az mindenben magyar. Ezt D'Orsay nyiltan is merte hangoztatni egy katonai értekezleten, a miért lemondásra kényszerítették. Utóda Rónay Lajos lett, a ki azonban alig egy fél esztendeig folytathatta csak működését mint parancsnok azon a Mezőhegyesen, a honnan pályája kiindult. Halálát neje, szül. Duka bárónőn kívül nagyszámú rokonság, köztük Rónay János és Ernő országgyűlési képviselők és Rónay Jenő torontáli főispán gyászolják.

Rónaynak kiváló szakismerete, nagy ügyszeretete és buzgalma fényes pályát, nagy jövőt biztosítottak volna neki. ha ezt a váratlan katasztrófa meg nem előzi.

A Rónay Lajos koporsójára küldött koszoruk jegyzéke a következő:

Szeretett jó parancsnokunknak Tiszt és Tisztviselő...ara. — Szeretett jó parancsnokunknak Altiszti kar. — Öszinte részvéte és barátsága jeléül A földmívelésügyi miniszterium lötenyészési főosztálya. — Utolsó üdvözlétül A székesfehérvári méntelep tisztikara. — Felejthetlen ménésparancsnokunknak A ménésbirtok tisztviselői. — Szeretve tisztelt bajtársunknak A kisbéri ménés tisztikara. — Szeretete jeléül A bábolnai ménésbirtok tisztviselőikara. — Öszinte részvétél A fogarasi ménés tiszt és tisztviselői. — Szeretett Lajosunknak Pistáék. — Szeretett elnökének A ménés intézeti Casinó. — Felejthetlen pajtásának A szépsi szt.-györgyi tiszt és tisztviselői kara. — Szeretett halottjának Dániel Endre. — Szeretett sógorunk Aka, Diodor. — Tisztelete jeléül Martensz-család. — Béla — Lajcsinak Elemér. — Adela, Aurelia, Iphigenie Szeretettel. — A budapesti ménésbirtok Felejthetlen bajtársunknak. — Utolsó üdvözléttel Tisztikara. — A legjobb barátunk Juhász Bálint és családja. — A legjobb barátunk Jankovich Lőrincz. — Lajosnak Eugénia. — A nagykőrösi méntelep tiszt és tisztviselő kara. — A jó Lajos bácsinak Derzsi, Vilmos. — Tisztelete jeléül Bárány. — A debreceni méntelep tiszt és tisztviselő kara. — Szeretettünk jeléül Bogorits Jakab és neje. — A dalárda és gépműhelyi gépészek. — Tiszteletük jeléül Petran-család.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM

A színház műsora:

Szerda: Gésák, operette. Szoyer Ilona vendégfellelével. (Páros bérletszünet.)
Csütörtök: Pestásfiú, operette. Szoyer Ilona vendégfellelével. (Páratlan bérletszünet.)
Pentek: New-York szépe, operette. Szoyer Ilona vendégfellelével. (Páros bérletszünet.)
Szombat: Svihákok, operette. (Páros bérlet.)

Szoyer Ilonka második fellépése.

— Böregér. —

A tegnapi fényes siker híre csakhamar befutotta a várost és így csak természetes, hogy Gonda Lacinak, a pénztárosnak, nagyon meleg napja volt. Ha kétszer annyi jegy állott volna rendelkezésére, minden tudott volna adni. A jó közönség szinte szomjuhozta a valódi műélvezetet, melyből a mai Böregér előadása alkalmával ugyancsak bőven kijutott.

Szoyer Ilonka valóban bájos Rosalinda volt. Pajkos játéka, végteienül kedves arcjátéka, kecses kacérkodása jóleső látvány volt. Éneke pedig ma még lehetőleg tökéletesebbnek hangzott. Minden egyes dala gyújtó hatása volt, de a lelkesedés legveszedelmesebbül tört ki a második felvonásban elénekelt magyar ária után, melynek eléneklésére nagyon kevés énekesnő vállalkozik.

Strausznak ezen szerzeménye roppant erős igényeket támaszt, mert a benne levő roudok, staccatok tökéletes énektudást követelnek. A művésznek énektudását ragyogóan mutatta be ebben a dalban. Régen hangzott fel oly tapsvihár, mint e dal után.

Kár, hogy a tenorista és Orlovsky herceg meglehetősen lehűtötték a hangulatot. Erre a kettőre értelmezhetette Szoyer Ilonka, mikor azt mondta a színpadon, hogy: jaj csak ne énekeinének! — Ezt a bírálatot a közönség tökéletesen osztotta.

A többiek közül lehetőleg működtek és elégedjünk meg avval, hogy lehetővé tették azt, hogy Szoyer Ilonka Rosalindát játszhatta.

Carolus.

* Szoyer Ilona újabb két vendégjátéka. Nálunk is csak úgy történt, a hogy a többi vidéki városban, ahol a szép szőke szuberet vendégszerepelt, itt fogták még két estére. A Gésák előadására már ma nem volt több jegy mint az a pár páholy, melyet a bérlők még nem váltottak ki. Szerda délig a páros bérlőknek van hozzá elsőbbségük. A nagy lelkesedést tapasztalva, Szoyer szívesen engedett a színház kívánságának és elhalasztotta temesvári fölléptét, hogy csütörtökön és pénteken eljassa két kiváló szerepét az újabb operett-irodalomból. A postásfiú címszerepet választotta csütörtökre, Newyork-szépe című szerepet péntekre. Mind a két dalamos operett ezzel teljes szépségben fog érvényesülni. A további föllépéseknek is egy-egy a keretbe illeszkedő betéttel emeli a művésznek szerepe értékét. A Gésákban az elragadó kacagó dalt is fogja énekelni. A postásfiuban Dienzl Oszkárnak négerdalát. Az újabb két operetthez a művésznek még újabb toilletteket hozat le Budapestről. A közönség kényelme végett Gonda az újabb két előadásra a nem bérelt helyeket egyszerre adja ki szerdától kezdve. A csütörtöki előadás páratlan, a pénteki párosszünetre esik.

* Állomást cserélő színigazgatók. A legközelebbi három esztendőre Pozsony városa Komjáthy Jánosnak, Kassa városa pedig Szendrey Mihálynak adta oda a színházat. A két színigazgató most azt tervezi, hogy állomást cserél: Komjáthy megy a társulatával Kassára, Szendrey pedig három éves sikeres működés után otthagyja Kassát és Pozsonyba vonul kitűnő társulatával. Tervéről a két igazgató jelentést tett a belügyminiszternek, aki helyeslőleg vett tudomást a dologról, sőt Szendrey Mihályt portolólaj ajánlotta is már a pozsonyiaknak. A cserén — ha létre jön — egyik város sem veszít. A Szendrey társulata egyenesen hivatott arra, hogy Pozsonyban kulturminisztriót teljesítsen. Kassán operát, operettet és drámát igazán elsőranguan játszott ez a társulat; amely érthető ambícióval vágyik most Pozsonyba: igaz művészettel küzdeni és barcolni a magyarságért. Kassa viszont Komjáthyékban nyer a mostaniakhoz mindenben hasonló társulatot, amelynek megvan az az előnye is, hogy új színészeket hoz a kassai színpadra s így némileg változatossá teszi azt. Mint fentebb már említettük, a belügyminiszter pártolja a két színigazgató tervét s így valószínű, hogy hamarosan meg is történik a csere.

* A szegedi színészet állandósítása érdekében nagy mozgalom indult meg Szegeden. A színügyi bizottság szombati ülésén elhatározták, hogy dr. Balassa Ármin erre vonatkozó indítványát rendkívüli ülésen fogják tárgyalni. A kérdés megoldása csakis a kilátásba helyezett államsegélytől függ.

* A virágáros leány. Ilyen című színmű került a napokban bemutatásra a párisi Ambigu-színházban. Az ártatlan hangzású címet olvasva, senki sem gondolná, hogy olyan háborzongató históriának jelenetekbe szedése a dráma, a minőnek a benne elforduló rémes dolgok mutatják. A drámát ugyanis egyebek közt ezek a „szelid“ események és alakok élénkítik: Egy vizsgálóbíró, a ki gazember; egy tolvaj, a ki derék fiú; kettős jogi tévedése a bíróságnak; ártatlan, a kit kivégeznek; gyermekgyilkosság; gyilkosság; egy ember vízbeülése; betörés; béna ember, a kit mérges kigyó mar meg; egy kastély felgyújtása és leégése! vasuti szerencsétlenség; megszőkött gonosztevő! kompromitáló iratok. — A boulevard-dráma tehát még sem halt ki.

A t. Házból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Budapest, december 17

A mikor így a karácsonyi szünet kezdetén visszatekintünk az új honatyák parlamentjére, tisztán látjuk, hogy ez a parlament egészen más az utóbbi 10—15 év alatt ismert képviselőháznál. Minden messzebb menő hasonlattól eltekintve, — hiszen ez ugyanis az első lapra tartozik — a ház kedélyesebb lett. Nincs meg az az ellenséges hangulat, a mely azelőtt még az országgyűlés kezdetén is szembeötölő volt, nem is szólva arról az időről, a mikor a harc heve és a gyűlölködés pirosra tüzelt az arcokat még a folyosón is. Mindez megváltozott; az okát nem is nehéz kitalálni. Az ellenzék legelkeseredettebb részéből kormánypart lett, azonkívül pedig a mélyreható elvi kérdések, melyek a kedélyeket izgatják, lekerültek a napirendről. Hogy azonban ez javára van-e a parlamenti reform munkaképességének, azt a jövő fogja megmutatni.

Csak három dühös politikust ismerünk még: *Rakovszky* Ltvánt, *Ivánka* Oszkárt és *Csávolszky* Lajost.

*Rakovszky*nak ez a természetében rejlik. Ez az ő egyénisége, erről ő talán nem is tehet. A mikor nem heveskedhetnek és nem tüzelhetne, nem találja meg örmagát.

Csak egy ember imponál neki. *Ivánka* Oszkár, a másik tüzes honatyá, az egykori fegyvertárs. De micsoda kemény ellenfél, minő kemény héju dió lett belőle. Ugy tűnik fel, mintha *Rakovszky* nem merné a szájába venni, mintha attól félne, hogy — beletörik a fogá! Csak most 4 hónap alatt ismerte meg *Ivánka* volt fegyvertársát: a néppártot, de ennyi elég volt neki arra, hogy egész testtel feléjük forduljon. No hát ezt így a teljes egészében még sem mertük volna megjósolni 1899. december havában.

Ivánka nem tudja megbocsájtani *Csávolszky*nak, hogy egyre vörös posztónak nézi a volt nemzeti pártot.

Vászonyi Vilmosról nem szólunk az ő dühe egészen más kaliberű. Ez az igazi munkásdüh, csak attól tartunk, hogy ha meg nem szelidül, inkább árt, mint használ a külteknek.

A többi szelid alak mind. Az egyik a mandátumának örül, a másik a mandátuma miatt busul. Mert hej! hajh! a Kuria úgy áll némelyik feje fölött, mint a Damokles kardja, a mely éles és hegyes és kérlelhetetlen. Ha azt az ellenzék két év előtt tudta volna, hogy Damokles kardja kétélű bárd!

A tegnapi rövidke formális ülésen történt. Még körül sem nézett a Ház, Apponyi már be is rekesztette az ülést. (Még negyvenen sem voltak jelen, úgy, hogy a jegyzőkönyvet sem lehetett hitelesíteni.)

A képviselők kifelé siettek és éppen Plósz Sándor miniszterbe botlottak, aki e pillanatban jött be a Házba.

— Éljen a legifjabb honatyá — kiáltotta az egyik.

Egy csomóban fogta őket Széll Kálmán miniszterelnök, aki kedélyesen — panaszkodni kezdett.

Javában üdvözölték Plósz, amikor a miniszterelnök így szólott:

— No hát képzeljétek csak, hogy milyen viszony van köztünk. Alig hogy megkapom a Plósz megválasztásáról a táviratot, azonnal telefonálatok neki, levelet is írok neki, küldönc-cel küldöm el neki, hogy „melegen gratulálom. Éljen Plósz Sándor!” Azt hiszitek, hogy

válaszolt nekem?! Egy szóval sem! Hát ilyen viszony van köztünk!

Mindenki nevetett, még Apponyi is szelíden mosolyogva rázta a fejét.

Plósz miniszter pedig, a legszelidebb miniszter csendesesen így szólott:

— Hát éppen ezért jöttem ide, kedves Kálmán, hogy neked személyesen köszönjem meg szíves üdvözlétedet!

— No, akkor minden rendben van!

Erre aztán éjlenzések között derüsen oszlott szét a társaság.

Ingyen kenyér!

— Újabb adományok. —

Arad, december 17.

Az ingyen kenyér céljaira a mai napon nagyobb értékű természetbeni adományokat ajánlottak föl egyes nagylelkű adakozók. Köszönettel fogadtuk a szegények segítésére irányuló nemes ajánlatokat s mihelyt a kenyeresbolt megnyílik, elfogadjuk azokat és nyugtatni fogjuk kimutatásunkban.

Két gyűjtőiv is érkezett ma *Degenfelder* Józsefnétől és *Gruber* Hannától; az előbbi 10 kor. 10 fillért, az utóbbi 6 kor. 30 fillért mutat ki. Adakozott még a *Jókedv*-asztaltársaság és *Aufricht* Miksa 5—5 koronát. Azonkívül még 5 koronát adott egy jószívű uriember, a kinek nevét azonban a kiadóhivatal rendkívüli elfoglaltsága miatt hirtelenében nem jegyezhettem föl, miért is ez uton kérjük az illetőt, hogy szíveskedjék becses nevét kiadóhivatalunkkal tudatni.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
<i>Degenfelder</i> Józsefné gyűjtése ...	10.10
<i>Gruber</i> Hanna gyűjtése ...	6.30
<i>Jókedv</i> asztaltársaság ...	5.—
<i>Aufricht</i> Miksa ...	5.—
<i>Ismeretlen</i> nevű ...	5.—
Mai gyűjtésünk eredménye ...	31.40
Hozzáadva a tegnapi kimutatott ...	1725.90
Eddigi összes gyűjtésünk ...	1757.30

Degenfelder Józsefné gyűjtése. *Degenfelder* Józsefné 1 kor., *Jakabfalvi* Péterné, *Juhász* Ferencné, *Szabó* Jánosné, *Kremmer* Józsefné, *Schwarz* János, *Kiss* Gyuláné, *Hetesi* István 60—60 fillér, *Szabó* Jánosné, *Harsányi* Sándorné, *Tóth* Kálmán, *Decsy* Lajos, *Rónai* Simonné, *Pataki* Lajos, *Horváth* Antalné, *Rätz* József, *Kron* Lipótné, *Marosi* Pálné 40—40 fillér, *Balogh* Endréné, *Szabó* Józsefné 30—30 fillér, *Csapó* Lászlóné 20 fillér, *Rätz* Ilona 10 fillér. **Összesen 10 kor. 10 fillér.**

Gruber Hanna gyűjtése. *R. Zs.*, *Lehrmann* Viktor, *Csernus* Jeremiás 1—1 kor., *Hartmann* Samu, *Bickel* Irma, *N. N.* 50—50 fillér, *Roth* Józsefné, *Belloni* Jakab, *Ausländer* József *Kohn* Dávid 40—40 fillér, *Reinitz* József 20 fillér. **Összesen 6 korona 30 fillér.**

Az adományokat a kiadóhivatal címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

MULATSÁGOK.

(=) **Megyebál.** A régi országra szóló megyebálak emlékét idézik fel az idei farsangon Arad megye tisztviselői. Befejezett tény ugyanis, hogy január hó 11-én a Fehér Keresztben bálát rendeznek, amelynek sikerét két körülmény már előre is biztosítja. Az egyik az,

hogy a bál védnöknője: *Urban* Ivánné urnó lesz, a másik pedig éppen a mulatságnak neve: *megyebál*. Ehhez a szóhoz olyan emlékek fűződnek, amelyek magukban viselik a mulatság sikerét. A bál előkészületeit tekintélyes számu rendezőség végzi.

(=) **Kereskedők Szilveszter estje.** A fesztelen vigasságnak, a tobzódó jó kedvnek szentelt napon díszes mulatságot rendez az *Aradi kereskedők köre*. Házi estélye lesz, de a műsora a műélvezet, és mulattatás dolgában vetekedni fog akármelyik nagy nyilvánosságna szentelt estélylyel. Az estélyt december 31-én este kilenc órakor a *Központi szálló nagytermében* tartják meg. A műsora előkelő, ismert aradi zenei erők által előadott *tréfás*, kacagató *zeneszámokból* és énekszámokból fog állani, a melyeket betetőznek a kör belső életét, humoros intimitásait ábrázoló *vetített képek*, amelyeket magyarázó *fólovasás* fog kísélni. A műsort *tánc* követi. Az estélyt a kör első sorban tagjai számára rendezi, de *vendégeket* is szívesen látnak. Az estnek fölöttébb érdekes, vonzó mű-orát legközelebb fogja a rendező-bizottság nyilvánosságra hozni.

Szojer Ilonka szökése.

(*Kaland a bérkocsin.*)

Arad, december 17.

Mulatságos kis kalandja volt ma délután *Szojer* Ilonkának, az Aradon vendégszereplő bájos divának.

A fiatal művésznő ugyanis az életben épp oly kedves, ötletes, friss és vidám, mint a színpadon. Bodros, szőke fürtös fejcsokjében egymást üzik a pajzán, bohó gondolatok, mint a színes pillangók, mikor virágról-virágra röppennek.

Ma sem farszította ki őt a próba, mely kétóig tartott. Ebéd után sem akart pihenni, hanem kocsikázni kívánt a városban. Aztán majd végig járja az üzleteket, összevásárol egy halom apró aradi emléket, bemegy valamelyik kávéházba is egy csésze csokoládéra; de előbb kocsikázik.

A kocsit hamarosan előállított és a szép szubrett mosolygó arca pár perc múlva édesen ragyogott ki a kocsik ablakán a járó-kelőkre.

A jámbor kocsis gyerekeknek úgy látszik sohase voltak még céltalanul kocsikázó vendégei, mert gyámoltalanul fogta a gyepőt, s nem tudta, merre hajtszon.

Eh! gondolta magában, ha valaki a Fehér Keresztben ül kocsira, az bizonyosan elakar utazni. A legényke először is neki hajtott egy szénás szekérnek.

Egy trillás sikoltás jelezte, hogy a kocsis és a kékszemu baba ruhája teli van szénával, mely marékra hullott a kocsiba. Kis hiba, hogy fel nem borult a fogat. A legény sietve csapkodott a lovak közé, mert éppen indult Budapestre a gyorsvonat, a félt, hogy utasai lekésnek.

A véletlen ugyanakkor arra felé vezette a színház egy hü emberét, aki rémülve látta, hogy a kocsiban *Szojer* Ilonka ül.

Mit kereshet *Szojer* Ilonka ilyenkor a vasútnál? Bizonyosan duzzog valamiért, és elakar szökni a mai előadás elől. Pedig a mai, sőt a holnapi előadásra is már minden jegy elfogyott. Hopp! ezen segíteni kell, de mindjárt. Nosza kapta magát az alkalmi jóbarát, rögtön értesítette a veszedelemről *Polgár* Sándort és *Rubost* a művezetőt.

A titkár, az ügyelő, *Ajtay* és *Gonda* mind talpra ugrottak, értesítették a rendőrséget, a tűzoltóságot, a 48-as muzeumot és *Ravaszt*, a fotografust, hogy a fényegető katasztrófát egyesült erővel elhárítsák.

A kacagós kedvű diva kék szemű kerekre nyitak, midőn egyszerre a színház és a város összes hivatalos és félhivatalos személyiségei eléje toppantak.

A félreértés természetesen csakhamar kiderült, mire *Szojer* Ilonka megígérte, hogy ha már eny-

nyire féltik és megszerették őt Aradon, hát itt marad még két estére, csütörtökön és pénteken.

A kocsis legény pedig most bámult még csak igazán. Hát nem akar elutazni az ő jókedvű vendége?

Akkor bizonyosan vissza akar térni a Fehér Keresztbe. Es hiába integetett neki, Szoyer Ilonka háromnegyedes és tizenhatodos taktusban, a kocsis mint az őrült, ki letépte láncát, vágatott vissza a Fehér Kereszt elé. Végre is mit tehetett a bájos diva? Gyalog ment kocsikázn.

S a hogy végig röpöködött a gyönyörű főutcán, napsugaras pajzánsággal dudolgatta:

Oly kedves és oly szép Arad,
Hogy Szoyer még tovább marad.

Gróf Almaviva.

Sztrájk a tengeren.

(A *Humor* matrózok elégedetlensége.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 17.

Szárazon és vizen: sztrájkolnak manapság mindenütt a munka emberei.

Az új folyamán telefonálják Budapestről, hogy Fiuméből érkezett távirati értesítések a matrózok sztrájkjának hírért hozzák a magyar tengerpartról. A magyar-horvát tengerhajózási társaság matrózai ugyanis már napok óta titokban szervezkedtek a sztrájkra, amely ma reggel ki is tört.

A Pannónia gyorsgőzös ma reggel Dalmáciába akart indulni s a matrózok az utolsó percben megtagadták a szolgálatot. Az igazgatóság nyomban jelentést tett a tengerészeti hatóságnál és sürgős intézkedést kért, ami meg is történt.

A tengerészeti hatóság tüstént gondoskodott róla, hogy a társaságnak kellő számú repülő álljon rendelkezésére. S így a Pannónia gyorsgőzös csak néhány percnyi késéssel eredt utnak.

A sztrájkoló matrózok a kikötőparton csoportosultak s nagy boszuság tört ki rajtuk, mikor látták, hogy az igazgatóság tudott magán segíteni. Zajos tüntetést rögtönöztek a társulat ellen, de a rendőrség hamarosan szétkergette őket.

A matrózok sztrájkja azonban mégis megtette a maga kívánt hatását. A tengerhajózási társulat egész személyzete hirtelen beleesett a sztrájk hangulatába s lehet, hogy a bérharc rövid időn belül fokozott mértékben üti föl a fejét.

Az igazgatóság mindamellett reméli, hogy alkalmazottainak sztrájkja nem fogja megakadályozni a közlekedést. Hogy a rendes hajójáratokban fönnakadás ne történhessék, sürgősen intézkedtek az iránt, hogy a kellő számú pilóták minden alkalmossal rendelkezésre álljanak addig is, míg a személyzetet megújítják.

TANUGY.

(—) Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Csik Sándor okleveles tanítót a *simonyifalvai* állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

(—) Karácsonyi pásztorjáték. Az arad mácsai állami és róm. kath. elemi iskolában e hó 24-én és 25-én este 5 órakor *karácsonyi-pásztorjátékokat* adnak elő, melyre a környék intelligenciáját a rendezőség szívesen látja. A tiszta jövedelmet a szegény iskolás gyermekek felruházására fordítják. A karácsonyi-pásztorjáték címe: *Bethlehem* és a szerzője: *Bartha István*.

Letartóztatott rendőrfőkapitány.

(Aki inkognitóban nyomoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Érdekes kalandja volt Nagyváradon egy erdélyi város rendőrfőkapitányának, — akit a nagyvárad rendőrség letartóztatott. A szóban forgó esetben nem a nagyvárad rendőrség tulbuzgósága, hanem az illető idegen város főkapitányának különös viselkedése és hanyagsága idézte elő a komikus helyzetet.

Szombaton délután egy 40—50 évesnek látszó hanyagul öltözködött, mindazonáltal urias külsejű idegen ült egy nagyvárad kereskedő asztalához egyik elsőrendű kávéházban. Az idegen bemutatkozott s rendőrfőkapitányának mondta magát.

— Bocsánat, szót a kereskedő, én ismerem a nagyvárad rendőrfőkapitányt, de az még csak nem is hasonlít önhöz.

— De kérem én *Kézdi-Vásárhely* rendőrfőkapitánya vagyok, egyben indítványozta, hogy mulassák végig az összes nagyvárad korcsmákat, és kávéházakat.

— Miért valamennyit? kérdezte a kereskedő.

Mert nyomozok egy tolvajt.

Az új ismerősök hozzá is fogtak a nyomozáshoz, helyesebben a lumpolásához, ami kivilágos viradtig tartott. A kézdivásárhelyi főkapitán a „nyomozás” alatt feltűnően költsékezett. Az eredmény pedig az volt, hogy mind a ketten alaposan elázának.

A két cimborra pertu poharat is ivott s másnap délutánra találkát adtak egymásnak abba a kávéházba, ahonnan elindultak nyomozni mert elhatározták, hogy vasárnap este folytatni fogják a hajszát, azon ismeretlen tolvaj után, akit a kézdi-vásárhelyi főkapitány keresett.

A kereskedőnek délfelé elmúlt a mómora s ekkor gyanusnak tűnt föl előtte a mulató társa, aki marokszámra szórta a pénzt. Gyanuját *Pataky* Károly rendőrfogalmazóval is közölte, aki felette kíváncsi volt a kézdivásárhelyi kollégára s megígérte, hogy ő is elmegy a délutáni randevura.

Délután csakugyan találkoztak és pedig mind a hárman. A gyanus idegen ismételte, hogy ő kézdivásárhelyi rendőrfőkapitány s nyomozni jött Nagyváradra, mire *Pataky* felhívította, hogy jöjjön a rendőrségre ott esetleg segítségére is lesznek a nyomozásban.

Az érdekes ismeretlen zavartan s kellenül követte a fogalmazót a rendőrségre, ahol egyenesen *Gerő* Armin főkapitány elé állították.

A főkapitány először is igazolásra szólította fel az idegent, aki sokáig kotorászott zsebében, de nem tudott semmiféle igazolványt sem felmutatni.

Kijelentette, hogy otthon felejtette az okmányait, de becsület szavára állítja, hogy ő *Botz* József kézdivásárhelyi rendőrfőkapitány.

Megnézték a tiszti névtárat ahol csakugyan azt a nevet találták, de ez még semmitsem igazolt. Már-már abba a kellemetlen helyzetbe került a főkapitány, hegy letartóztatják, amikor *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazó, aki még Budapestről ismerte a kellemetlen helyzetbe került embert, ahol rendőrségi irnok volt, igazolta, hogy az ismeretlen tényleg *Botz* József kézdivásárhelyi főkapitány.

Gerő Armin erre csodálkozását fejezte ki, hogy az idegen a nagyvárad rendőrség tudta nélkül nyomoz s akkor is igazolvány nélkül jár. *Botz* József kijelentette, hogy nem nyomozott, hanem egy marhakereskedőhöz jött Nagyváradra, akivel üzleti összeköttetésben van. *Gerő*

mégjobban megütközött a különös magyarázaton, amelyből kitűnt, hogy a kézdivásárhelyi főkapitány ur hivatásából úgy üz tréfát, hoogy mulatás közben azt állítja, hogy nyomoz, sőt a kereskedőnek a hivatalos személyeknek is azt állítja s csak vallatás után vallja be ittlétének célját.

Az idegen főkapitányra nézve, nem valami kellemes kaland ezután véget ért, mert szabadon bocsátották, mire az állomásra sietett s elutazott Kézdi-Vásárhelyre, ahol most tovább nyomoz s ügyel a rendre a kézdivásárhelyi polgárok nagy meglepedésére.

A csatorna-kölcsönök ügye.

(A jogügyi-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17

Aradváros jogügyi bizottsága ma délután foglalkozott a város csatorna kölcsöneinek ügyével, melyben Aradvárosa közel 200,000 koronával van érdekelve.

A jogügyi bizottságnak az volt a feladata, hogy valami módot találjon ki, melylyel a város követelését biztosítani lehessen. *Műlek* Lajos az ügyészséget kívánná megbízni, hogy konkrét tervezetet dolgozzon ki. *Robitsek* Gusztáv dr. betáblázás útján kívánja, a kölcsönöket biztosítani. *Steinhardt* Mór dr. a betáblázást fölöslegesnek tartja. Az adóst nem lehet kényszeríteni, hogy ő adjon betáblázási engedélyt, ha neki kell a bélyegköltségeket fizetni. Egy titkos bizottságot kíván kiküldeni, mely ott alaposan megvitatná a dolgot, mert a városnak nagy érdeke forog kockán. Hogy a városnak ez az érdeke meg ne támadtassék, fontos, hogy a kiküldendő bizottság a tárgyalást és a megállapodást a legszigorubbán titokban tartsa.

Rosenberg Miksa dr. helyesli *Steinhardt* indítványát. Hibának tartja, hogy a közigazgatási bíróság foglalkozott ezzel a kérdéssel, holott ez a polgári bíróság elé való.

Institoris Kálmán polgármester helyesli a titkos bizottság eszméjét és ennek tájajul *Robitsek* elnöklete alatt *Steinhardt* Mór dr.-t és *Rosenberg* Miksa dr. — küldi ki.

Avarfy a veszélyt nem tartja olyan imminensnek. Azt sem tartja helyesnek, hogy drákói szigorral akar eljárni a város, mert bántaná az olyan adósokat, kik rendesen szoktak fizetni. Különben ő is megbizik az albizottságban.

Institoris polgármester ezután kimondta a határozatot, hogy a jogügyi bizottság részletes javaslattétel végett egy szűkebb bizottság tanulmányozása alá bocsátja a veszendő csatorna-kölcsönök ügyét.

HIREK.

Hopp-hopp!

— Panasz az új-aradi révészek ellen. —

Arad, december 17.

Az arad—ujaradi révátkelő hely közelében lakók nagyon jól ismerik ezt a jelszót, mely különösen éjszaka gyakran szokott fölhangzani. Az Aradról közlekedő utasok ugyanis „hopp-hopp” kiáltással hívják át a révészeket a tulsó partról.

Utóbb azonban sűrűn hallani az utasok részéről panaszokat, hogy a révészek, ha jóízűen diskurálnak az ujaradi parton, félórát is elhoppozhat a pasasér a Maros mellett és dideg-reghet, ázhat, fázhat, míg a révészeknek kedvök szottyán a jámbor utast átszállítani.

De ez csak hagyján. Még különösebb, hogy a révészek követelőleg lépnek föl, ha valaki a

maga jószántából borraalót nem ad s az ilyen utast aztán nemcsak hogy megváratták, hanem meg is támadják s a szegény pasasér egészen Új Aradig hallgathatja, mily figyelmetlen eljárás az, ha valaki megfélekedzik a borraalóról.

Bauer József vaskereskedő segéd följelentette az egyik révészt, hogy folytonosan zaklatja a borraalóért, de meg is adta az árát. Vasárnap éjjel, mikor átszólnakázott, a révész felelősségre vonta Bauert, amiért őt följelenteni merészelt s ebből aztán olyan ingerült hangulatu eszmecsere támadt, hogy a csolnak jobbra-balra billent tőle az ujaradi partig. Szárazföldre érve, a vita gyors befejezése után olyan öklözésre került a sor, hogy az igen sok borraalóval fölért volna.

Az esetről Bauer József és vele utazó társa: Csalogovics József megtették már a följelentést, de jó volna, ha nemcsak ezt az egy esetet intéznék el, hanem állandó figyelemmel kísérik az illetékes körök a révátkelőt, ahol maholnap a Marosba dobják azt az utast, aki türelmetlenkedni merészel, vagy a borraalóról megfélekedzik.

Elférne ez a kis átmeneti intézkedés; sokáig erre sem lesz szükség, mert ha az Isten megsegít, dédunokáink már megérik a vashid fölállítását . . .

Betörő pénztárnok.

— Községi pénzek a szalmában. —

Arad, december 17.

Súly községben a múlt héten kirabolták a községi pénztárt és elvittek 8000 koronát.

A megindított nyomozás során kiderült, hogy a betörő Pisztor József községi pénztárnok volt, akinél az ellopott pénzt a szalmában elrejtve meg is találták.

Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk:

A betörés napján disznóölés volt Balla Ferenc községi bírónál, amelyre hivatalos volt az előjáróság minden tagja, köztük Pisztor József pénztárnok is. A soros kisbíró, akinek a község házában kellett volna örködni szintén ott volt a bírónál vendégeket kiszolgálni.

Pisztor, mialatt a vacsorához teritettek, észrevette, hogy a községi pénztár kulcsa, mely a bíró őrizetében volt, a szekrényen hever.

Ezt a kulcsot Pisztor észrevétlenül magához vette s mialatt a többi vendég beszélgetett, kiment a szobából s átment a bíró házával szemben lévő község házába s ott a pénztárládát felnyitotta, a pénzt magához vette, a ládát pedig ismét gondosan bezárta, visszament a bíróhoz s a pénztárkulcsot visszahelyezte oda, ahol volt.

Pisztornak rövid pár percnyi távol léte nem tűnt fel senkinek, csak másnap kezdtek gyanakodni, amikor a bíró és a pénztárnok a náluk lévő kulcsokkal felnyitották a vasládát s abból a pénz hiányzott. A községi bíró elmondta a gyanuját a csendőröknek s ennek alapján indult meg a nyomozás, mely eredményre is vezetett.

Pisztor szegény ember volt s hogy mégis pénztárnok lett, ezt a képviselő-testületben lévő rokonainak köszönhetette.

A betörő pénztárnokot letartóztatták.

— A király a pápánál. A római Tribuna bécsi értesítője szerint, mint Rómából jelentik, Ferencz József király Rómában még fogja látogatni XIII. Leo pápát. A Tribuna szerint Szécheny Miklós gróf, az új vatikáni nagykövet azt a megbízást kapta, eszközölje ki a pápánál Ferencz József király fogadtatását, abban az

esetben, ha királyunk az olasz király látogatására Rómába utaznék.

— A szultán súlyos beteg. Konstantinápolyból távirják, hogy Abdul Hamid, nemrégiben jelzett betegsége súlyosbodott. A szultán előrehaladott gégesorvadásban szenved. A török orvosok baján nem igen tudnak segíteni s Berlinből tegnap egy gégespecialistát hívtak le táviratilag.

— Főispán változás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy Ő felsége a király a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Degenfeld József gróf, Hajdúvármegye és Debrecen szab. kir. város főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentette és helyébe bizáki Puky Gyula ítélőtáblai nyugalmazott elnököt Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjává nevezte ki. Egyben gróf Degenfeld Józsefnek főispáni állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmából, buzgó szolgálatai elismerésül, a Ferencz József-rend középkeresztjét a csillaggal adományozta.

— Lónyay Elemér beteg. Az a hír érkezik bécsből Lónyay Elemér gróf felől, hogy néhány nap óta komolyabban betegeskedik s az orvosok tanácsára hosszabb időre Meránba utazik. Felesége a ki szintén gyöngékedik, csak néhány nap múlva követheti férjét Meránba s ott tölti vele a karácsonyi ünnepeket is.

— Merénylet a japáni császár ellen. A japáni császár ellen, mint Londonból telegrafálják, tegnap merényletet követtek el. Mikor a mikádó az új parlament palotájának ünnepélyes megnyitására ment, a tömegből egy egyén lövést intézett ellene. A golyó nem talált s a tömegben beállott általános zavarban a merénylőnek, kit eddig még nem találtak meg, sikerült el-
elillanni.

— A második restaurációs ebéd. Urbán Iván főispán ma délelőtt Arad megyének a tegnapi tisztújító közgyűlésen megválasztott tisztviselőit látta vendégeikül. Tegnap a törvényhatósági bizottság tagjai voltak hivatalosak a főispán asztalához, ma pedig a következő tisztviselők.

Dálnoki Nagy Lajos alispán, Schill József főjegyző, Sorbán János főispáni titkár, Nachtnébel Gyulaárvaszéki elnök, Pécely Elek, Baross Ferenc dr., Mladin Miklós, Bokor József, Jank János, Borsos Géza, Csukay Gyula, Paris Gabor Schenk Ferenc és Lengyel Sándor dr. főszolgabírák, Boros Iván t. főjegyző, Faragó István, Heppes Aladár, Darányi János, Hanthó Jenő és Jakabffy Gyula aljegyzők, dr. Keresztes Gyula főügyész, dr. Prekupás Illés alügyész, Kiss Lajos, Verzár István, Solymosán Illés, dr. Baross Zsigmond és Levecky Tibor árvaszéki ülnökök, Hofbauer Lajos fő, és Szántó Gyula gyámpénztáros, br. Exterde Kálmán és Szablóczy János ellenőrök Lovich, Gyula, Édes elemér, Novák Kornél, Salac Gyula, Fülöp Lajos, Boksan Szevér, Popa György dr., Bogdánffy Béla dr., Vukuleszku Titusz és Kabdebó Antal szolgabírák.

A főispáni ebéden a meghívott tisztviselők egynek kivételével, akit a betegsége gátolt a megjelenésben, valamenynyien részt vettek.

— Szabad liceum. Szerdán, holnap délután 5 órakor lesz a harmadik előadás a felső keresk. iskola dísztermében. dr. Párcz Béla fogja felolvasni ily című dolgozatát: „A büntető hatalom gyakorlása a jogállamban.” Jegyek kaphatók a főtéri könyvkereskedésekben és a pénztárnál.

— A bolgár miniszterium lemondott. Karawloff bolgár miniszterelnök ma beadta az egész miniszterium lemondását. A lemondás oka az, hogy a szobranje nem akarta az új kölcsönügylet megkötésébe bemenni s a bankok vissza is vonták már ajánlatukat.

— Királyi adomány egy egyházközségnek. Ő felsége a király, a kutasi ev. ref. egyházközségnek, templomépítésre, legfelső magánpénztárából 200 korona segélyt adományozott.

— A skatulya-rendszer vége. Évek hosszú során át divatban volt az ugynevezett skatulyarendszer a város pénzkezelésénél, amely rendkívül bonyolulttá és nehézvé tette a pénzkezelést. A pénzügyi bizottság ülésén tette szóvá ezt legelőször Révész Adolf törvényhatósági bizottsági tag s rámutatva arra, hogy az a pénzkezelés mily célszerűtlen, mennyi haszontalan fáradságot okoz és a mellett mily nehézvé teszi a pénztár állásáról való általános tájékozódást, sürgette, hogy szakítson evvel az ósdi rendszerrel és hozza be az egyetemes pénzkezelést, amely már több városban sokkal célszerűbbnek mutatkozott. A helyes fölhasználásnak megvolt az eredménye. A város kiküldte Urbányi Béla főpénztárost és Bund Henrik főszámvevőt Győrbe, az ottani városi pénzkezelés módszerének tanulmányozása céljából. A kiküldöttek jelentést tettek tanulmányutjukról s e jelentésben igazolták, hogy az egyetemes pénzkezelés sokkal célszerűbb az eddig gyakorolt skatulyarendszernél. A városnál ezután elhatározták a reform keresztülvitelét s a pénztár mai napon bejelentette a tanácsnak, hogy a skatulyarendszerrel végleg szakított és megkezdte az egyetemes pénzkezelést.

— A pápa végrendelete. Rómából jelentik, hogy immár elkészült a pápa legújabb, s úgy látszik végleges testamentumra. Az agg egyházfő maga ép úgy, mint a környezete, bizik abban, hogy századik életévét is elfogja élni, mégis jónak látta, hogy végső rendelkezéseit már most papírra vesse. Intézkedik persze anyagi javairól is. Vagyonát ketté osztja; az egyik rész a tulajdonképeni pápai vagyon, amelyet halála után egy három kardinálisból álló bizottság (élén Rampolla bíborossal) vesz át és kezel az új pápa megválasztásáig. A személyes vagyonát XIII. Leo öt unokaöccsére hagyta, de azzal a kikötéssel, hogy ezek soha követelést nem támasztanak az olasz kormányra szemben. Ennek a furcsán hangzó kikötésnek meg van az alapja. Az olasz kormány ugyanis a pápai állam megszüntetése után évi három millió lira járadékot ajánlott föl a pápának, amelyet az visszautasított IX. Pius halála után azonban örökösöknek az a gondolata támadt, hogy jó volna behajtani Olaszországon azokat az elmaradt három milliárdnyi évjáradékokat. Az olasz kormány azonban elutasította őket követelésekkel, s az eset persze nagy bosszúságot okozott vatikáni körökbe. Ezért látta most XIII. Leo szükségesnek, hogy végrendeleti kikötéseivel elejét vegye hasonló botránynak.

— Öngyilkos takarékpénztári igazgató. Szomorú szenzációja van Turkevének. Kiss Lajos, az odaváló takarékpénztár igazgatója, volt városi főjegyző, ma reggel öngyilkos lett. Kétszer hasba szarta magát és azonnal meghalt. A szerencsétlen ember ötvenhat éves volt és öngyilkossága okául azt beszélik, hogy összefüggésben áll Strassburger Árminnak annak idején nagy feltűnést kelteit szökésével.

— Tíz millió követelés a soproni bank ellen. A soproni óriási bankbukás gyászos hírei még nem tűntek le a napirendről. Most is folyik a devalváció nagy ügye s mint jelentik, a bank hitelezőit komoly veszedelem fenyegeti. A csődtömegeknél ugyanis ma járt le a követelések bejelentésének határideje s a mai napig tíz millió korona követelést jelentettek be a hitelezők. Szó sincs róla, hogy az egész összeget megkapják. A csődtömeg állásához képest, mint tudósítónk jelenti a kielégítési kvóta alig tíz százalék lesz. Az odavesztett összegből tehát egy egy korona után tíz fillérre számíthatnak a károsultak.

— Földrengés Zágrábban. Rövid idő alatt három földrengés volt Magyarországon s ezek

között legnagyobb a mai, melyről zágrábi tudósítónk ír. Eszerint ma délután ott heves földrengés volt, amely alatt számos ház erősen megsérült, sok kémény összeült. A lakosság roppant megrémült, bár közülök senki sem sérült meg. A földrengés iránya északkeletről — délnyugat felé haladt és öt másodpercig tartott.

— **Waldersee életveszélyben.** A német császár jelenleg Felső-Sziléziában vadászik. A vendégek között van gróf Waldersee is, kit tegnap végzetes szerencsétlenség fenyegetett. A vadászat közben háta mögött álló egyik erdész fegyvere véletlenül elsült s közvetlen Waldersee mellett furódott a golyó a földbe. Az eset után a német császár sietve ment Walderseehez s gratulált neki a szerencsés meneküléshez. Waldersee ezután a vadászatot félbeszakította s lakására hajtatott.

— **Magyar ember milliói Argentínában.** A párizsi *Temps* érdekes hírt hoz egy örökösödési ügyről, melyben a magyar-osztrák diplomatiának is szerep jutott. *Buenos Ayresben* meghalt egy Kristofeck (talán Kristofcsák) nevű magyar honpolgár, aki sok év előtt oda vándorolt és tokaji bor és krondorfi savanyúvíz kivitelével milliókat szerzett. A gazdag örökség átvétele végett, vagy egy évvel ezelőtt Buenos Ayresbe utazott az örökösödő testvéröccse, *Kristofcsák* Gyula honvéd őrnagy, aki bátyjának végrendeletét másolatban bemutatta az argentinai hatóságnak és követelte az örökség kiadását. Aki igazságot keres, vajmi nagyot csalódik a Kordillerák alján, ahol jórészt még civilizálatlan az egész állam. Az elhunyt vállalkozó felesége — több mint valószínű — eltüntette a férje végrendeletét és hallani sem akart az örökség megosztásáról. Az őrnagy hiába fordult a legelső ügyvédekhez, egyszerűen kikacagták. Erélyes fellépésének végre az lett az eredménye, hogy az örültek házába zárták. Hat hónapig szenvedett ott, míg végre a magyar-osztrák diplomácia közbenjárására kibocsátották, hajóra ültették és Génúába küldték. A hallatlan esetnek még lesz folytatása, ha ugyan a magyar kormány elégtételt fog kérni az argentinai köztársaság kormányától.

— **Helységnév-változás.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök a Temes vármegyei *Balászfalva* község elnevezését, „*Balászu*“ községnévben állapította meg.

— **Vallási örjögés.** Különös vallási örjögésről adnak hírt a müncheni lapok: *Schréibeis* Mária mosonó vallási rajongásában szerelmes lett egy papba s anélkül, hogy a pap e szerelmet viszonozta volna, a nő féltékenykedésével üldözte. A többek között féltékeny volt egy bankhivatalnok nejére s ennek levelet is írt, hogy hagyjon fel a pappal való viszonyával különben férjének felfedezi a viszonyt. A bankhivatalnokné a levél alapján a mosonót beperelte rágalmozás és becsületsértésért. A tárgyalás folyamán kitűnt, hogy a mosonó tényleg vallási örületben szenved s a tanuként beidézt pap vallomása szerint az asszony ajándékokkal halmozza el évek óta őt s már több levelet írt neki, hogy az Isten őt rendelte a pap szerelme tárgyául.

— **Egő város.** Londónból táviratozzák, hogy *Canton* város tegnap éjjel óta lángban áll. Eddig már mintegy fél négyzetmérföldnyi terület égett hamuvá és 8000-nél több ház lett a lángok martaléka. A tűzvész, melyet lokalizálni eddig nem sikerült, áldozatainak számát még nem tudják.

— **Eljegyzés.** *Gissner* Arnold aradi kereskedő eljegyezte *Aszód* Matild kisasszonyt, özv. *Aszód* Ferencné leányát Tornyáról.

— **Nők a politikában.** Norvégiában tegnap gyakorolták a nők először választói jogosultságukat a községi választásokon. A nők szavazata folytán a radikálisok több veszteséget szenvedtek. A nők nagy része a szociáldemokratákkal szavazott.

— **Öngyilkosság gyermekági lázban.** *Erdey* Istvánné bud pesti lakásának második emeletéről ma délután előbb két éves fiát dobta le, azután ő maga ugrott le az ablakon keresztül. Dacára a nagy magasságnak, egyikük sem sérült meg, mert az utcán lévő nagy halom homokba estek. Az asszony gyermekági lázban követte el tettét.

— **Uj napidijas.** A város legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy az üresedésben levő főjegyzői állás díjának terhére egy napidijas állást szerveznek a főjegyzői iroda írásbeli munkáinak végzésére. Az új napidijast, *Lantos* Miksát, ma nevezték ki.

— **Birkás Miksa halála.** *Birkás* Miksa, van-e ki e nevet ismeri? Mi egy párisi ujságban fedtük fel ezt a nevet és mellette azt a szomorú hírt, hogy szegény *Birkás* Miksa most már csak néhai, mert meghalt egy szomorú decemberi napon. Azt is megírja a párisi ujság, hogy *Birkás* Miksa híres cigányprimás volt és hogy a kiállítás idején nagy vagyont hegedült össze magának. Aztán ezt a nagy vagyont egy fillérig eljátszotta a börzén és most a legnagyobb nyomorban halt meg. Így esett a *Birkás* Miksa halála, az Urnak ezerkilencszázegyedik évében.

— **Időjósító állatok.** A tudomány és a parasztész találkoznak bizonyos megfigyelésekben, a melyekből következtetést lehet vonni az időjárásra nézve. Jó vagy legalább száraz időre van kilátás, ha este a denevérek élénken röpködnek, valamint akkor is, ha a naplemente után a szunyogok rajba verődve szállingóznak. Az erdei galamb gyakori turbékolása, a pacsirták és fecskék magasan szárnyaló lebegése s a békakuruttyolás hasonlóan előre hirdetik az időjárást. Ha a szarvasmarhák nyugtalanok, ha a lovak, szamarak fészkelődnek s hemperegnek a földön ez a parasztszjárás szerint rossz idő közeledtét jelenti. Esőt jósol a vakondok turkálása a földben, ugy szintén a kakas gyakori kukorékolása. Esőt jelent az is, ha a legyek rendkívül gyorsan szaporodnak el a szobában, ugy szintén az is, ha a vízimadarak sokat fürödnek, fejfel lefelé bukdácsolva. E jelenségeket megfigyeli a parasztsész, az okokat kimagyarázza a tudomány.

— **Négy napig temetetlenül.** A múlt hónapban történt Szegeden, hogy meghalt ott egy román gyermek. A szülők elmentek *Sevity* Lázár szegedi gör. kei szerb lelkészhez, hogy temesse el, de ő kerekén megtagadta ezt a kívánságot. *Bereczk* Sándor ev. ref. lelkész imádkozott a koporsójánál s szentelte be a sírját, hogy ne menjen pogány módra a másvilágra. A héten megismétlődött az eset. Ezuttal özv. *Moldován* Györgyné szül. *Siklován* Zsófi, egy 83 esztendőes román asszony volt a halott. A románság elleni gyűlölködés itt is kitört *Sevity*ből s újból kijelentette, hogy az asszony nem tartozik a szerb egyházba, ő nem temeti el. A család a szerb-csanádi román lelkészhez fordult, aki azonban nem volt adahaza, mert másfelé is jár tanítani. Így esett aztán meg, hogy *Siklován* Zsófi négy napig feküdt temetetlenül s csak tegnap helyezték örök nyugalomra, mikor megérkezett a román pap.

— **A darab hőse a zenekarban.** *Scarborough* tengeri fürdő színházában hangos derűtséget keltett egy váratlan jelenet, amely szerencsére baj nélkül végződött, de könnyen vézetestessé válhatott volna. A darab hőse járt olyan szerencsétlenül, hogy belebukott a zenekarba. — *Florodorát* adták s annál a jelenetnél, mikor a szerelmes nagyon is tolakodóan közeledik szive választottjához, úgy, hogy ez ellöki magától, az imádotat ábrázoló hölgy úgy találta oldalba lökni imádját, hogy ez a lámpákon keresztül

esve, belebukott a zenekarba. Ez a természetes játék persze óriási hahotát keltett. Csak az a szerencsétlen flótás ijedt halálra, akire a hősréses. S éppen az volt a szerencse, mert a terjedelmes testű flótás ellensúlyozta az esést. A színésznek semmi baja sem lett s hatalmas tapsvihár közben tápáskodott föl és az előadás zavartalanul folyt tovább.

— **Az insterburgi párbaj újabb áldozata.** Berlinből távirják, hogy gróf *Eulenburg* altábornagy az első hadosztály parancsnoka beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. A lemondás összefüggésben van az insterburgi párbajjal, miután az ezred, hol a párbaj történt, az első hadosztályhoz tartozik.

— **Hivatásának áldozata.** *Dr. Schmitt* William angol orvos nyolc gyermek atyja, ember szeretetének lett tegnap áldozata. Arra mórán szigetén tifusz-járvány ütött ki s a hajósok közül senki sem vállalkozott, hogy a betegeket a szigetéről átszállítsák a szárazföldre. Az orvos végre maga bérelt ki egy hajót, s ezen szállította át a betegeket. A szállítás közben ő is megbetegedett és a járványba belepusztult. London városa a derék orvos családja részére gyűjtést indított. Egy gazdag kereskedő pedig két gyermekét magához vette s azokat fel fogja nevelni.

— **Szójátékmánia.** Hogy a szójáték csinálás mániája mily rémmódon elharapódzott, annak folyton találkoznak elrettentő példáival. *Burmester* Willi, a kitűnő virtuóz sem kerülhette ki rettenetes sorsát. — Imé egy egy kis szelvény abból, hogy milyen szójátszakkal tisztelik meg őt a zsuffikszeken:

A virtuoznak rokona *Krüger*, mert az *burmester*, — ha a moll hangokat megveti, akkor *durrmester*, — ha kutakat készítene, lenne *furmester*, — mindenesetre ő *hurmester*, — ha orvos, akkor *kurmester*, — ha a sört szereti, akkor *Murmester*, — ha táncot tanítana, lenne *turmester*, — ha bajvivó, akkor *szurmester*, — Aradon pedig okvetlenül *zsurmester* . . .

Aki még egy szójátékot esatolna hozzá, megérdemelné, hogy még a becsületszavát is szójátéknak minősítsék!

— **Apály és dagály.** Amerikai tudós körökben új elmélet jött forgalomba arról, hogy az apály és dagály hogyan keletkezik. Eddig azt hitték, hogy a hold vonzó ereje okozza és Könt fizikai földrajzában hozzátette, hogy a hold azért hozza mozgásba a tenger vizét, hogy meg ne rothadjon. Az elméletek szerint semmi köze a holdnak az apály és dagályhoz, mert ez a tünemény egészen csak a nehézkedésen alapszik. Az ár mindenkor egyidejűleg terjed ki több szélességi fokra, a holdnak pedig órák kellene hozzá, hogy ily távolságokon áthaladjon. Az elmélet szerint a tenger víztömege sohasem kerül teljesen egyensúlyba, hanem folyton ide-oda ingadozik és míg az egyik helyen apad, a másik helyen földagad. Ez az elmélet nagyon egyszerű és plauzibilisnek látszik, de nem döntheti meg az előbbi elméletet a hold vonzóerejéről, mely többször főülvizsgált számításokon alapszik.

— **Lelkiismeretfurdalás.** Furcsa módon jutatta vissza a lopott holmit egy kivételesen becsületes tolvaj. Egy kis sziléziai községben, a levélszekrényben egy zsebórát találtak, a melyre egy cédula volt akasztva és rajta ez a felírás volt olvasható:

— Ezt az órát a múlt esztendei országos vásáron loptam Z. órástól. Miután azonban rossz a szerkezete s azonfelül nagy is nekem ez az óra, kérem tehát, sziveskedjenek az órát visszaadni neki, mert nekem nincs alkalmam rá amennyiben legközelebb eltávozom erről a vidékről. Egy becsületes tolvaj.

— **Előkelő selyemtolvajok.** Zürichben tegnap két előkelő nőt tartoztattak le. Az egyik nő egy gyáros neje, a másik kereskedőné. Mindketten már évek óta járkálnak üzletről-üzletre s ami selyemáru a kezük ügyébe esett, azt elemelték. Végre tegnap tetten érték őket. A két nő a lopott árukból üzletet nyitott s egy megbízottjuk ott árulta egész nyíltan a bűnös uton szerezett selyem portékát.

Fenyőágak szezonja. Már letarolták a fenyvessékben azokat a zsenge, sokágu fenyőágakat, a melyeknek az a rendelkezése, hogy a család legszébb ünnepének öröm- és sugárzó arcoktól körülvevett központja legyen, röviden: a karácsonyfa. Sok minden készül zöld ágai alá. De a karácsony elműlik, a karácsonyfa gyertyái elhamvadnak s velük eltűnik az ünnep édes öröme. Ha azonban azt akarjuk, hogy ez az öröm megmaradjon, akkor olyan ajándékokat aggassunk a karácsonyfára, a melynek maradandó értéke, örökös becsé van. Ilyen ajándék elsősorban az *ékszer*, a melynek legszebb fajtáit a legolcsóbb árakban, megbízható, tisztességes és szolid kiszolgálás mellett kaphatni *Weinberger Freenc* jóhírű ékszerésznél, Aradon, a Központi-szálló épületében.

A legszebb matt-fényképek *Honisch L.* István udvari fényképész akad. tag műtermében készülnek. A legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék. Bármilyen helyi fényképek után készülnek nagytások. Vasúti szabadjegyekre, 6 visít kép 4 korona.

A helybeli és vidéki vevő-közönség becses figyelmébe ajánljuk a szolid ismert *Ádler Lajos* női- és férfi-divat üzletét, hola a karácsonyi időnyre külön osztály rendeztetett be, leszállított árakkal, hol minden alkalmas ajándék-cikkek kaphatók, úgy mint: egy ruha díszel, már 108 krajcártól, egy tucat zsebkendő 65 krajcártól, egy kötény már 21 krajcártól stb. minden más cikkekben is, valamint maradék eladás.

Köszönetnyilvánítás. Az aradi első t. karékpénztár igazgatósága szíves volt 5 drb. aradvárosi kereskedelmi akadémiái internatusi, egyenkint 200 koronáról szóló kötvényt az aradi kereskedelmi testületnek adományozni, mely nagylelkű ajándékért hála-köszönetét nyilvánítja a kereskedelmi testület nevében *Tedeschi Viktor* elnök.

T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Elveszett. A Szabadságtérrel a Neuman-palotáig terjedő uton egy *Szilcskin-boá*. A megtaláló a boá ellenében illő jutalmat kap a Templom-utca 8. számú házbán.

Párbaj az elvált asszony miatt.

(A *Korossy-Krick* affér.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Szenzációs párbaj folyt le Temesvárott ez év március 15 én. Olvasóink bizonyára emlékeznek az esetre: *Krick Aladár* gazdasági intéző provokáltatta *Korossy György* szolgabíró, a miért ez *Krick*nek elvált feleségéről sértő mende mondákat terjesztett. S a pletykának tényleg párbaj, még pedig súlyos kimenetelű pisztoly párbaj lett a vége, a melyben *Korossy* nehéz sebet kapott, a minek következtében két hónapig nyomta az ágyat.

Ma tartotta nagy érdeklődés mellett a *temesvári* törvényszék a tárgyalást ebben az ügyben. A hallgatóság padjai zsufolásig megteltek jogászokkal, hogy meghallgassák *Edvi-Illés* Károlyt, a hírneves kriminálistát, a ki *Krick* Aladár védelmére jött le a fővárosból.

A végtárgyaláson *Gerdánovics Sándor* kir. táblabíró elnökölt; szavazó bírák voltak: *Horváth Jenő* kir. tszéki bíró és *Menczer Rezső* dr. kir. albíró, míg a vádat *Racsov Lehel* kir. alügyész vitte. *Krick Aladárt* *Edvi-Illés* Károly védte, *Korossy György* pedig személyesen nagyon ügyesen szállt sikra a maga érdekében. A segédek közül csak *Ottlik Péter* volt jelen, a ki a párbaj szabályos lefolyását adta elő.

Érdekes részlete volt a tárgyalásnak az, mikor *Racsov* alügyész a párviadal előzményeit, a mende-mondákat említette. Minden áron el akarta kerülni az elvált asszonyról terjesztett hírek részletezését s mégis kénytelen volt azokat elmondani.

E. Illés Károly fényes beszéddel védte *Krick*et. Világos és éles logikával fejtegette, hogy védenca kényszerhelyzetben volt, mert nem kerülhette ki a fegyveres elégtételt s kérte a legenyhébb büntetést.

A törvényszék *Krick* Aladárt három heti és *Korossyt* három napi államfogházra ítélte. *Korossy belenyugodott az ítéletbe*, míg *Krick* és védője *felebbezték*.

TÖRVENYKEZES.

§ **Ugyvéd.** aki szatócosságból él. Hogy mennyire súlyos Budapesten az ügyvédek helyzete, mi sem bizonyítja inkább, mint az a körülmény, hogy egy fiatal ügyvéd, akinek klientelája nem akad és aki semmiféle álláshoz sem tudott jutni, hogy megélhessen, szatóc üzletet nyitott. A dolog kitudódott s feljelentést adtak be ellene, az ügyvédi kamaránál. A kamara fegyelmi tanácsa kimondta, hogy az ilyenfajta mellékfoglalkozás sérti az ügyvédi állás tekintélyét s fegyelmi vétség címén elrendelte a vád alá helyezést. A bevádolt ügyvéd fölebbezett a Kuriához, arra hivatkozván, hogy a megélhetés szüksége kényszerítette arra, hogy a jövedelemszerzésnek ezt a módját válassza, mert ügyvédi irodája oly csekély jövedelmet hajtott, hogy képtelen volt belőle megélni. A Kuria most batározott ebben az ügyben s megerősítvén a kamara határozatát, helybenhagyta a vád alá helyezést.

§ **Az új főügyész.** *Sávell Kálmán* az új nagyváradai főügyész tegnap elfoglalta hivatalát. Pécszet zombaton hagyta el, átadva a főügyészi hivatalt *Felber Arthur* főügyészi helyettesnek. A pécsi bírói kar ekkor bucsuztatta el a vasúti vendéglőben a távozó kir. főügyész kinek érdemeit több rendbeli főlköszöntőkben méltatták.

NAPIREND.

December 18. Szerda. Róm. kath. naptár: Grácián. — Protestans naptár: Grácián. — Görög-keleti naptár (december 5.): Szabasz. — A nap kel 7 óra 30 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold kel 11 óra 19 perckor, nyugszik 11 óra 51 perckor.

Időjárás. Legnyomas reggel 7 órakor 761.8 milliméter, délután 2 órakor 760.6 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 6.7, délután 2 órakor C° + 9.8 — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK 5, délután 2 órakor DK 4. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, délután 2 órakor borult, esik. — Csapadék az utóbbi 24 órában 3 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, sok helyütt csapadék.

Szabadságaról emléktárgyak országos muzeuma (szőlőház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye muzeum helyisége mellett ülésterem.

December 18. A Kölcsey-egyesület fölolvásó-estélya délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

December 21. A makói uri-kaszinó kalikó-bálja.

December 22. Világos hegyközség közgyűlése délelőtt 10 órakor.

December 26. Tombola-estély Uj-Aradon (Martini-vendéglő.) — Az új-pauáni állami elemi népiskola tantszabályzatának tancmulatsága.

December 29. Földessy Arnold gondokaművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

December 31. Az aradi és csanádi egyesült vasutak főmühely személyzetének Szilveszter-estélye (Millennium külön terme.) — Az aradi kereskedők körének Szilveszter-estélye (Központi szálló.)

Január 4. Református-bál (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivatalosok betegsegélyző- és temetkezési-egyletének táncestélye (Kass-vendéglő.)

Január 5. Az aradi könyvnyomdászok egyletének Állarcos-bálja (Fehér Kereszt.)

Január 11. Aradvármegye tisztviselőinek táncestélye (Fehér kereszt.) — A pécskai Izraelita nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye (Pécskaváros vendéglő.)

Január 18. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 1. Az aradi tanítók és tanítónők bálja.

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyező egylet tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.)

KOZGAZDASÁG ES KOZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, december 17.

Lanyha időjárásunkat naponkinti esőzés kíséri, minek következtében az utak igen megrongálódtak és a forgalom fennakadt.

Csak helyi és országuttal összekötött községek hozhatják be gabnájukat, mely csekély behozatal jó árakat von maga után, melyet a napi fogyasztóknak kell megfizetni.

Mintegy 500 métermázsa buza és 1500 métermázsa tengeri kelt el a napiárnál magasabb jegyzéssel.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- Buza I-ső minőségű 7.80—7.85.
- Buza közép minőségű 7.60—7.70.
- Tengeri 4.30—4.35.
- Rozs 6.40—6.50.
- Arpa 5.30—5.40.
- Zab 6.70—6.80.
- Az irányzat lanyha.

— **Nagy fizetésképtelenség.** Zágrábból táviratozzák, hogy az ottani *Herz és társa* fakeskedő cég egy millió korona passzívával fizetésképtelen lett. A hitelezőkkel folynak a tárgyalások. Az első ajánlatot azonban, mely 20 százalék fizetést kínált, nem fogadták el.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 17.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelte, a vételkedv gyöngye. Bányadt irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek elhanyagoltak. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilásra	8.60—8.61
Rozs 1902. áprilásra	7.31—7.32
Zab 1902. áprilásra	7.39—7.40
Tengeri 1902. májusra	5.45—5.46
Repce 1902. augusztusra	11.60—11.70

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilásra	8.62—8.63
Rozs 1902. áprilásra	7.33—7.34
Zab 1902. áprilásra	7.45—7.46
Tengeri 1902. májusra	5.44—5.45
Repce 1902. augusztusra	11.60—11.70

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	650.50
Magyar hitelrészvény	665.—
Leszámlolóbank részvény	423.—
Rima-Murányi vasmű részvény	476.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	653.—
Közuti vasut	590.—
Városi villamos vasut részvény	292.—

Szeszűzlet.

— December 17. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 113 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 70, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moszlék: 12.80—13.— korona mmázsanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, december 17.

Magyar aranyáradék 40/0	119.70
Magyar koronajáradék 40/0	94.10
Magyar arany 41/20/0	121.35
Magyar ezüst 41/20/0	100.70
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.25
Magyar Italmegváltási kötvény	100.15
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	177.50
Fizesszabályozási és szegedi kölcsön	146.50
Oszták papírjáradék	98.95
Oszták járadék ezüst	98.90
Oszták járadék arany	118.90
Koronajáradék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	141.50
Oszták-magyar bankrészvény	1595.—
Magyar hitelbank részvény	667.50
Oszták hitelbank részvény	653.50
Oszták-magyar államvasut	656.—
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.17
London	239.39
Paris	95.22

C S A R N O K.

A nászok.

Irta: **Móra István.**

[3]

(Folytatás.)

IV.

Két ünnep első délutánján háromlovas kocsival hajtatott be Kelemen Antal a Kis Andrásék udvarára. Fura volt, hogy a nagy csengetyű-szóra, kutyaugatásra nem akart lélek se látszani az udvaron. A völgegyének köllött a lovakat kifogni, megitatni, jászolhoz kötni, vetni nekik, pedig ugyancsak nem ahhoz volt iltözkdöve.

Aldotta is az áldóját az egész nincsetlenségnek.

Bajza még nem serkedt, de a teremtetét úgy ki tudta sallangozni, mintha ollóval nyirta volna.

Az öregje népet a feketeruhás Kis Andrásné fogadta. Látszott, hogy ünnepöl, de az orra vére is mintha folyóék:

— Isten hozta szomszéduram . . .

— Igyekezünk magunk is, nászasszony. Hát az én kedves nászom tán kint jár valahol a vetést nézni?

Kis Andrásné lecsüggesztette a fejét:

— Dehogyan van az én szegény uram most vetést nézni . . .

— No? Hiszen megmondtam, hogy eljövünk . . .

— Meg, az Isten áldja meg kendteket, de bajunk akadt. Bajos ember az én uram, azt járja.

— Egészség? betegség?

— A részről nem panaszkodhat. Hanem üljenek már le kendtek . . . Némámasszony, Juli, öcsécském, üljetek le . . . Kerüljetekek arra belüli, a lócára . . . Olyan a mi sorunk, szomszéduram, mint a piros almáé, amilyen . . . Kívül mutatós, belül férges . . . Én nem akarom kendteket falhoz állítani. Ejnye, szomszéduram, némámasszony, Juli, öcsécském, harapjatok abbul a herőcébül, . . . Bujomba nem értem rá se rétest gyurni, se fánkot sütni, — Istenem . . . Hát mért nem esznek kendtek? A völgegynek való gyerek, hasztalan hunyorgatott rá a nemzetsége, mindjárt kettesével szedte a csőrögét. Azt is megjegyezte:

— Ugy-e, öregszülém, edesszülém, mért nem tud kendtek ilyen porhanyó herőcét gyurni?

A nász tért az okos szóra legelsőbb:

— De aztán nászasszonyom, még meg se mondta, hol is van az én kedves nászom?

Kis Andrásné, a szeméhez emelte gyászszin kötőjét:

— O, szomszéduram, ne is kérdezzé kend, csak ide hallgasson: nem mienk ám itt egy fejtelten tálszög egészen, pedig az ugy-e kis-erő?

A legény belebőfentett:

— Biz az a.

Juli néni jónak vélte a legényt kiküldeni:

— Eredj már, fiam, nézd meg a lovakat.

— Nem mék biz én, hisz most láttam előket.

Tálas Andrásné fölvetta a szót:

— Ne is menj öcsécském, addig mig meg nem tudod a bajunkat. Világ elé kerül az ugyis előbb utóbb . . . Szomszéduram, töltsön abbul boróul! . . .

— Nem én, nászasszony, mig a nászom baját nem tudom.

Kis Andrásné leült sóhajta:

— Emlékezhet kend még rá, mikor az ugart vettük. No: nem volt elegendő pénzünk, leterheltük az örököt. Azt már jóformán tisztaba hoztuk volna; mikor egy bolond órában az uram a kezeirását adta az én kupec bátyámnak háromezer forintért . . . Ez a mi bajunk, szomszéduram, hogy most ezért az idegen pénzért minket pörölnék.

A völgegyne küldetlen is kiment a lovakat megnézni s nagyot mondott a lovak haja közé:

— A kinszenvedésit, tán csak nem veszek el semmi nélkül való lányt. Nem elég, hogy csunya is, mint az éjszaka.

Kis Andrásné pedig odabent még egyszer rivóra vonta a kötőjét s azonközt magyarázott odább:

— Már most szomszéduram, csak kendtek-

re hagyom: ugy-e hogy ezt el kellett mondani? Az uram most magára veszi az adósságot s azért van oda: kezeseket keresni. Julist is elvitte, mert gyerektelen öcsémék nagyon szeretik kiskorátul, tán alá is ír az öcsém, de az még csak egy . . .

Kelemen Antalnak volt annyi esze, hogyne aljánkozzon másoknak. Ellenben a lánykérést is elkértelte:

— Nászasszony, maguknak is sok most a bajuk . . .

— Ajjé! Násznak is jutna belőle.

— Majd elintézi az én nászom a sort . . .

Azt gondoltam, jó lesz, ha addig mégis várunk.

— Az Isten áldja meg a kendtek szándékát, az én lányom várakozhat . . . De számít is az öcsécskémre . . .

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Samv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszluról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszló délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.53
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.36
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossobearól szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossobear szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NYILTÉR.*

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

os. és kir. udv. szállító

legujabb szerkezetű, szabadalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

cégnél

Aradon, Andrásy-tér 16.

lephatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legujabb!!

„Kayser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpaca-árak.

Telefon-szám: 210.

437

Krausz Paulin

Arad Deák Ferenc-utca 2.

Ritka alkalom karácsonyi és újévi ajándékok olcsó és célszerű bevásárlására!

Gyönyörű ifjusági iratok, képes és mesékönyvek mélyen leszállított áron.

Divatos és finom levélpapírok, családi és apróbb kaszetták remek kivitelben, meglepő olcsó áron.

Magyar és német imakönyvek!

Karácsonyi, újévi és egyéb levelezőlapokban óriási készlet. Szemképráztató választék.

Karácsonyfa-diszek, újévi felhúzó kártyákban.

Dísz-tárgyak, mint: remek tintatartók, festékdobozok és játékok (lottó, lóverseny.)

Névjegyek azonnali legjutányosabb elkészítetése.

Minden bel- és külföldi folyóirat és divatlap raktáron!

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin,

könyv- és papirkereskedése.
Arad, Deák Ferenc-utca 2. szám.

Ugyane cég ajánlja a t. olvasó-közönség szives használatára 60,000 kötetből álló **kölesönkönyvtárát**. Minden irodalmi ujdonság azonnal kapható. Havi bérlet 1 korona 20 fillér, egyes kötet 8 fillér.

Tisztelettel értesitem szeretett Aradvárosunk nagyrebecsült lakosságát, a közel- és távolból hozzánk szivesen járó közönséget, hogy üzletemet a közelgő

karácsonyi szent ünnepekre

a legujabb

ajándékok

különlegességeivel

szereztem fel, miért is annak szives megtekintését kérem és maradtam

Arad, 1901. évi december hó.

Kiváló tisztelettel:

MARESCH GYULA

báró Bohus István ur házában,

Atzél Péter- és Zrínyi-utca sarkán, a színház főbejáratával szemben.

1759

Városi színház.

Bérletszünet.

Páros.

Szerdán, 1901. évi december hó 18-án:

A gésák.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Owen Hall. Zenéjét szerette: Sidney Jones. Fordították Fay J. Béla és Makay E.

SZEMÉLYEK:

Reginald . . .	Árkossy V.	Julietta . . .	Árkossyné.
Buville . . .	Nemes S.	Lady Constans	Tolnayné.
Cunningham .	Rubos A.	Worthington	Garai Ilona.
Vun-chi . . .	Giréth K.	Lady Luiz . .	Kalocsa R.
Immári márk	Fenyéri Mór.	Mollí Seamera	Felhő Rózi.
Mimoza . . .	Szojyer Ilona.	Katana . . .	Boda F.

Kézdate 7 órákor.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szö
lehet, minden további szö 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Kr.

tesítéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekre a válasza való bá-
lyeg melléklendő. Telefon irtásokat
nem ad a kiadóhivatal.

Karácsonyra vegyen

legjobb minőségű

Singer-varrógépet

Kalmár József

1584

műszerésznél

32

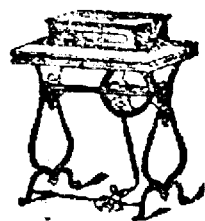
forintért

Arad,

Salaos-utca 2.

Szakszerű
javítóműhely.

Villanycsengők és telefonberendezések.

Lázár Gyula

fűszer, csemege, bor, pezsgő, rum,
tea és cognac kereskedése és as-
ványvizek főraktára

Aradon, Andrássy-tér 19. szám,

(a Központi szálloda-épületben.)

Gyors és pontos kiszolgálás mel-
lett mindenkor friss és jó áruk a
legelőzőbb áron.

Készpénz fizetésénél 2 százalék
pénztári jutalék.

Karácsonyfadisz-czukorkák dus vá-
lasztékban! 1718

Telefon 344.

Ritka alkalom!

300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns
lánczal, pontosan jár, 3 évi jótállással;
1 remek collier keleti gyöngyökből, diva-
tos női ékszert karra, hajba vagy nyakra,
szabadalmazott zárral, 1 elegáns nikel
zsebkes két pengével, 1 elegáns penzer-
szény bőrből, 1 elegáns nikel zseb írő-
eszköz, 1 pompás női brosz (párisi facon),
1 pár elegáns női fülönfüggő simli-bril-
liántal (csalódasig hű utáztat), 1 készlet
double-arany kezelő- és inggomb patent
zárral, 1 elegáns zseb toillette-tükör (belga
üveg) tartálylyal, 1 illatos toilletteszappan,
1 elegáns nyakkendő-tű simli-brillianttal,
1 elegáns gallértartó, 35 angol használati
csikk levelezésekre, 250 drb különféle, a
háztartásban szükséges tárgy. Mindezen
300 tárgy — beleértve az elegáns órat,
mely egymagában megéri a pénzt — után-
vétel mellett csak 1 frt 80 krért, csu-
pán rövid ideig kapható! 1761

Internat. Exporhaus

M. B. Bravmann, Krakau.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Szöllőnemesítéshez

szükséges

Ojtó - gummit

legjobb minőségben szállít

kilónként 21 koronáért

Keleti J. Budapest IV.,
Koronaherceg-u. 17.

Nagyobb megrendelésnél megfelelő
árengedmény. 1505

Nem érdemes kilószámra vasedényt
venni, mert

kitűnő minőségű

románczozott lemez és öntött edényt

olcsó árban lehet bevásárolni

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Szabadság-tér (Rozsnyay-ház.)

Használt ékszertárgyakat új ékszerekre becserélni

legalkalmasabban

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerésznél lehet.

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Legnagyobb választék

karácsonyi és ujévi ajándékokban.

VESEK ZÁLOGCZÉDULÁKAT.

A legmegfelelőbb alkalmi ajándék

a Licker-féle vászon,

minden háztartásban nélkülözhetetlen.

1 vég 23 méter (30 rbf) 7 és 8
forint. Egyedül kapható

Licker Ferencznel

Arad, Miksa-utca 13.,

1734

Karácsony és ujévre

Blusok 90 krajczártól feljebb.

Kész ruhák 2.50 " "

Kötők 20 " "

Miderek 55 " "

Jéli alsóruhák, csinos gyermekruhák,

övek, nyakkendők és harisnyák nagy-
választékban. 1714

Grünberger L. és Társa.

Arad, Forray-utca (Nádasdy-ház.)

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak

alkalmas

fényképek

KLAPOK ALAJOS

Arad, Minorita-palota (Templom-utca)

kaphatók. 1718

Szállítható

≡ izzó ≡

harisnyák

(Auerhálók nem szabada-
lalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden
égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel. 1718

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt ujra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezreket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt irhat a Stael
Medical Institutnak az alant jelzett
címmel, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
céljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ir-
hat érte bárholon magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: Stael Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne. Ind
Amerika. A levelek mindig bérmente-
sitendők. 1341

Felülmul minden eddig létezőt

a Sultán Rum,

(alcoch. sacch. t. hg.)

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos izt köl-
csönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitűnő ha-
tásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csu-
zos bajok ellen a

Kellemes izü, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

4 frt 34 egy finom üveg-készlet, mely 41 darabból áll. és pedig: 12 vizes pohár, 12 borospohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör-üveg, 6 kompót-tányér, 1 kompót-tál, 1 csemege-állvány, összesen 41 drb.

6 frt 45 egy hat személynek való ételkészlet, legfinomabbkarlsbadi porcellánból, festett és aranyozott diszítással, mely 26 darabból áll és pedig: 6 lapos-tányér, 6 leves-tányér, 6 csemege-tányér, 1 levestál fedéllel, 1 pecsenyétál, 1 főzeléktál, 1 salátatál, 1 tésztatál, 1 saucetál, 1 sauce-alja, 1 só-tartó, összesen 26 drb.

3 frt 95 egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy teakészlet, mely 15 darabból áll, és pedig: 1 kávé- vagy teakanna, 1 tejeskanna, 1 cukorkatartó fődellel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 drb. Meg nem felelő tárgyak visszavételnek és a pénz visszautalásuk. Ládáért 60 kr. számítatik. Megrendelések utánnyel mellett az utolsó vasuti állomás megjelölésével eszközöltetnek.

Szabó Albert
üveg, porcellán és lámpa raktára
Arad, Atzél Péter-utcza I. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

1901. KARÁCSONY! 1901.
KOSSAK JÓZSEF
császár és kir. udvari fényképész
ARADON, Templom-utcza 2. szám.
 Ajánlja mint legalkalmasabb karácsonyi ajándékot saját műintézetében készülő utolérhetetlen kivitelű
nagyításait
 a legtisztább Platin-tónusban bármily elavult kép után, valamint mindennemű
szinezett képek
 Aquarell, Pastel és olajfestékben.
 Művészileg összeállított családi Tabloukat és csoportokat.
 Állandó kiállítás az üzlet bejáratában.
 Szíves karácsonyi megrendelések mielőbb kéretnek.

Ritka alkalom
 kiváló magyar műveknek
 rendkívül leszállított áron való beszerzésére.

RÁTH MÓR
 köztudomás szerint több mint négy évtizeden át száz és száz oly művel gazdagította irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldy Ferencz irodalmi kézikönyvében azt írja, hogy azok
 Irodalomtörténetünk legfényesebb lapjain vannak megörökítve!

A kiadót az aggkor arnyai nyugalomra és arra intik, hogy kiadói tevékenységét immár az elkerülhetetlen actualis és folytatolagos művekre szorítsa. Elhatározta tehát kiadásai készleteinek tetemes és többnyire valóban el-évületlen becsü részét *telemesen leszállított* áron ajánlani fel a művelt könyvbarátoknak, kulturális, nép és más nyilvános könyvtáraknak, kaszinóknak, önképzőköröknek stb. Ezen művek jegyzéke, mely a mai irodalmi termelés és hajsza áramlatában is méltó a könyvbarátok figyelmére, és mely számos Unnapi ajándékokra alkalmas értékes műveket — első kiadásokban és oly fényes diszkótesekben, a minők a könyvpiacon sohasem jutottak — is tartalmaz, komoly reflektánsok-

nak bérmentve rendelkezésére áll. Ez alkalommal ajánlom a közönség pártfogásába
könyvkereskedésemet
 is, ... **1857-ben** az absolutizmus legsötétebb germanizáló éveiben annyi veszély és üldözés között, mint magyar nyelvű, de világ irodalmi üzletet alapítottam. Ezen üzletem állandó szállítója a nagy országos központi és számos vidéki könyvtárnak, és az ország minden osztályu intelligenciájának *jóakarattal, bizalmával* sőt barátságával folyton dicsekedhetik.
 Sok évi szívélyes viszony Páris, London, Róma, Németország, úgy fővárosunk legelőkelőbb kiadóival, képessé teszi könyvkereskedésemet a mai nagy concurentiával is megküzdeni, ide érve a bel- és külföldi antiquariusokat is ilykép jó lélekkel biztosíthatom a t. közönséget, hogy minden irodalmi megbízás a legszolidabban, legutányosabban, és a legszigorubb lelkiismeretességgel intéztetik el!
 1763

RÁTH MÓR, Budapest, Haas-palota.

Nagy karácsonyi szőnyeg vásár!!!

1 mtr. Jutta futó szőnyeg	13.— frt.	1 mtr. Imperial futó szőnyeg	2.20 frt.
1 „ Tapesztrie futó szőnyeg	1.35 „	1 „ Brüsseli futó szőnyeg	1.— „
1 „ Kidderminster szőnyeg	1.— „	1 ablak szövet függöny...	1.— „
1 „ Velvet futó szőnyeg	2.20 „	1 „ csipke függöny ...	1.80 „
1 „ Cocus futó szőnyeg 90		1 Axminster szőnyeg 3.00 mtr.	
ctm. széles	1.— „	hosszu... ..	23.— „

1 Brüssler szőnyeg 3.00 mtr hosszu 9.50 frt.

Nagy választék!
Gyermek-kocsi. Vas-butor.

Nagy választék!
Egy finom selyem atlasz paplan 6.80 frt.

Lópokrócok minden minőség és árban csak

Domán Sándornál

ARAD, Szabadság-tér 17.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdaja.